Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

LIBRARY OF CONGRESS

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXIX. ЧИСЛО 20. ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., СЕРЕДА, 26-го СІЧНЯ, 1921.

VOL. XXIX. No. 20. JERSEY CITY, N. J., WEDNESDAY, JANUARY 26, 1921. THREE CENTS

Сенат ухвалює закон про контролю над скотобойнями.

ВАШИНГТОН, 25. січня. — Сенат ухвалив законопроект про установленнє федеральної комісії для регуляції торговлі худобою.

Сей законопроект постановляє, що великі скотобойні мають бути під контролею федерадьних властий, котрі мають видавати ім лайсенси та контролювати їх спосіб ведення бізнесу.

Над законопроектом прийшло до довшої дебати, котра тревала до полудня, коли сенат постановив обмежити дискусію до 5 минут.

Законопроект ухвалено в сенаті несподівано великим числом голосів.

Він переходить тепер під обради палати послів, де сподіються також завзятої боротьби над ним.

Підчас дебати в сенаті, сенатор Кеніон заявив, що скотобойні се один великий монополь, котрий не дбає ні за закони ні за суди.

ЗМЕНЧУЮТЬ ВИДАТКИ ДИПЛЬОМАТІВ.

ВАШИНГТОН, 25. січня. — Буджетовий комітет палати послів конгресу радить в своїй резолюції зменчити видатки на дипльоматичні тіла з 8 і пів міліона на 3 і пів міліона долярів.

ПОЧИНАЮТЬ НАНОВО РОБИТИ В ЗЕЛІЗНІМ ПРОМИСЛІ.

ШИКАГО, 25. січня. — В окрузі Калумет-Індіяна принято нині до роботи більше робітників, як колинебудь иичим разом від початку занепаду в зелізнім промислі.

Інленд Стіл Ко. приняла 1.000 нових робітників в своїй фабриці в Індіяна Гарбор. Тепер там працює півтретя тисячі робітників. Ново принятим робітникам обнижено заплату від 18 до 25 процент.

Інтерстейт Айерн енд Стіл Ко. приняла в Ієт Шикаго 600 робітників, Американ Тенк Кар Ко, 300.

Стіл енд Тюб Ко. оф Америка подає, що вона уже має три четверті части нормального числа своїх робітників. Ново принятим робітникам обнижено заплату о 15 процент.

Габард Стіл Фавндрік Ко. в Ієт Шикаго, котра робила одною пятою частиною своїх робітників, почне незадовго робити повним числом.

Фабрика Юнайтед Стейтс Стіл Ко. в Гері наймає уже 80 до 90 процент своєї нормальної робочої сили, а Илинойс Стіл Ко. коло 90 процент.

ПАСАЇСЬКІ ВОВНЯНІ ФАБРИКИ ОБНИЖУЮТЬ РОБІТНИКАМ ЗАПЛАТУ.

ПАСАЇК, Ню Джерзі, 25. січня. — Промислова Рада Пасаїських Вовняних Фабрикантів повідомила 9 тисяч робітників, що їм обнижується заплату о 7 і пів процент на звичайній заплаті та 1 і чверть до 1 і пів процент на овертаймі. Фабрики не будуть також платити тижневого бонуса, котрий виносив 3 доляри для дозрілих та 2 доляри для малолітних робітників. Ся заява відноситься до Ботані Ворстед Милс, Форстмен енд Гафмен Ко., Гера Милс, Пасаїк Ворстед Спінінг Ко., Гарфілд Ворстед Милс та Ню Джерзі Ворстед Спінінг Ко.

БРІДЖПОРТ, 25. січня. — Ремінгтон Армс-Юніон Металік Картридж Ко., що наймає півчверти тисячі робітників через три дні в тижни, почала наново робити, обнижівши робітникам заплату. Ворнер Брадерс, що виробляє корсети, та наймає 3.000 робітників, зменчила заплату та додала чотири години до робочого тижня. Локомобіл Ко. обнизила заплату о 10 процент, але дальше наймає 400 робітників.

СОТКИ ЛЮДИЙ БЄТЬСЯ ЗА ДЖАБИ, ДАНІ МІСТОМ.

БОЛТИМОР, 24, січня. — Дві тисячі людий билося за 100 джабів, які оголосило місто в цілі зменчення безробіття. Місто обіцяло платити по 30 центів за годину. На догий час перед отворенням міського бюра праці, увесь хідник перед будинком був битком набитий народом, стоячим в двох лініях. Межи ними були білі і чорні. Коли двері отворилися, дві середини впускали по пятьох білих і пятьох чорних. Ті, що ждали на дворі, почали, хоч з усмішкою на лиця, але все таки не менче завзято, боротися за місце в лінії. Поліція ледво вдержала їх перед насильним вломанням в уряд.

НОВИЙ ПРОЄКТ ЗАКОНА В ІТАЛІЇ ДАЄ РОБІТНИКАМ УЧАСТЬ У ВЕДЕННЮ ПРОМИСЛОВИХ ФАБРИК.

РИМ, 23. січня. — Італійський премієр Джолітті небарон предложить парляментови проєкт закона, котрий, якщо стане законом, дасть робітникам участь в управі промислових фабрик. Сей проєкт закона каже, що кождий промисл має вибирати Національну Раду, зложену з 9 членів. Кожда політична або синдикалістична організація робітників має бути заступлена в Національній Раді одним або більше членами, відносно до числа своїх членів.

Проєкт закона каже, що кожда така Національна Рада має назначити двох представників до участи в управі кождою з фабрик. Власть їх буде обіймати справи техніки, фінансові і порядку у веденню бізнесу, а також назначуванне платні робітників і купно сирих матеріялів.

Спеціяльна комісія буде дляглядання роботи безробіття.

ЯПОНІЯ НЕ ЗАБЕРЕ СВОЇХ ВІЙСК ІЗ СИБІРІ.

Хоронить Японців і зелізниці.

ТОКІО Японія, 24. січня. — Барон Такаакі Като, лідер опозиції (лівиці) накинувся сьогодня на правительство за те, що держить військо в Сибірі.

Він сказав, що японський уряд не має жадного оправдання на передержуванне війск на Сибірі, та що в той спосіб ніколи не розвяжеться російського питання.

Премієр Гара відповів, що японські війска є у Владивостоці і в інших місцях Сибірі не так проти большевиків як для охорони японських мешканців.

Дальше сказав він, що Японія мусить також держати війско між Владивостоком і Харбіном для охорони зелізничої лінії.

НІМЕЧЧИНА ПОТРЕБУЄ БОГАТО АРТИКУЛІВ ПОЖИВИ ІЗ ЗАГРАНИЦІ НА 1921 РІК.

БЕРЛІН, 24. січня. — Німеччина мусіти-ме спровадити 3 міліони тон збіжа для заспокоєння домашнього запотребованнв 1921 році.

Крім того Німеччина мусить спровадити півтора міліона тон паші для худоби.

Також потребує Німеччина 1 міліон сирівця для виробу оливної маргарини на сей рік.

Мяса і солонини потребує Німеччина із загранiцi на 1921 рік до 150.000 тон.

ШВАЙЦАРІЯ НЕ ПУСКАЄ ЧУЖИХ РОБІТНИКІВ.

В Европі всі границі бережені лісом багнетів.

БЕРН, столиця Швайцарії, 24. січня. — Швайцарське правительство видало наказ всім федеральним властям, аби не допускали до Швайцарії чужоземних робітників, а зокрема робітників рільних.

Правительство заявляє, що причиною того наказу є безробіттє серед населення Швайцарії, яке щораз то побільшуєть-ся і загрожує основам економічного життя краю.

Ніколи в історії в Швайцарії не пильновано так строго чужинців як тепер.

На ділі, не лиш у Швайцарії але в цілій Европі у всіх краях границі є строго бережені і треба продіставатись через ліс багнетів.

Війна замість усунути граничні перешкоди, то ще їх побільшила.

БІЛОРУСЬКІ СПРАВИ.

Переслідування білоруської преси.

Староста міста Гродна вислав письмо до одинокого білорускього часопису „Беларускае Слова", в якому заповідає, що власти закриють сей часопис, а редакторів потягнеться під суд за се, що часопис „перешкаджае" обопільному згідному життю рiжних народів і кляс і через те підкопує авторітет цивільних властий.

На ділі „Біларускае Єлова" є редаговане дуже отлядно, а на кождому його числі стоїть виписано: „Дозволоно і цензуровано пшез владзе войскове".

З ПОЛЬЩІ.

Реконструкція польського кабінету.

Наради польского президента міністрів Вітоса з уступившим вицепрезидентом Дашиньским, які відбулися підчас латинського різдва в Закопанім, не дали нiякого вислiду.

Телефони в шведських руках.

Польський уряд заключив із шведською фірмою „Цедергрін" умову, силою якої телефонічна сіть по головних центрах, як у Варшаві, Львові, Кракові, Лодзі, Люблині, Білостоку, так само в вуглевих і нафтових басейнах перейде в шведські руки. Умова є заключена на 25 років.

ВІСТИ З ГАЛИЧИНИ.

КУЛАЧКІВЦІ.

Віднова діяльности читальні.

Дня 5. грудня 1920 відбулися загальні збори читальні „Просвіта" в Кулачківцях під проводом громадянина Стефуряка. Відчитано звіт в останніх двох загальних зборів, при чому вивязалася дискусія про минуле і майбутню діяльність товариства. На присутних наложено обовязок збирати добровільні датки на полонених і інтернованих, вдів і сиріт, на голодуючих Гуцулів і т. д. Порішено відновити бібліотеку товариства і завести торговельну спілку. До виділу вибрано: Миколая Яворський як голова, Григорчак як секретар, Слободян як касієр, Далаварук як заступник касієра, Сколюк як заступник голови, Павлюк і Дячук як заступники виділових. При товаристві заложено аматорський кружок. Досі вписалося до читальні вже 72 членів. Річна вкладка виносить 20 марок.

КОЛОМИЙЩИНА.

Як секвестратор урядує?

По селах Коломийщини ходить секвестратор з двома поліцiянтами та стягає податок — який? того люде не знають. Коли кого не застане в хаті, вибивае вікно, влазить до середини, та забирае, що йому під руку попаде. Цікаве, ви вийшов новий розпорядок, щоби лізти через вікно стягати податок чи через те тільки велика ревність пана секвестратора.

ЧОРТКІВ.

Аматорські вистави.

Гурток ідейної молодіжі в Чорткові, під проводом М. Хомина, М. Соневицького і М. Колокольського урядив виставу дня 18. м. м. і вечір св. Миколая в салі Народнього Дому для старших. Громадянство зрозуміло, як слід значіння такого вечера. Воно зібралося дуже численно. Був це перший спільно проведений вечір всего чортківського громадянства від липня минулого року. Той сам гурток молодіжі устроїв в неділю, дня 19. XII. 1920 р. вечір св. Миколая для дітей а в середу 22. грудня дав спромогу розігнати людям сумні думки на виставі комедії Гр. Цеглинського „Соколики". Молоді аматори й аматорки гарно вивязалися зі своїх ролей, викликуючі на присутних бажання як найскорше знову бачити на сцені Шкарадулуну, Настусю, Малогузбку, Кашкевича, Анну і цілу славну їх громаду.

РАВЩИНА.

Равщина відживає. — Блукаючий „Рідний Край". — Регістрація военних шкід.

Равщина після „переполохів" і інтернувань починає відживати. Останні товариські сходини в Раві і Угнові принесли на пекучі народні потреби кількасот марок. На днях вернуло з Тухолі декількох надійних інтелігентів. В Угнові засновано філію Українського Горожанського Комітету. Це факти, по яких належало би сподіватися, що з новим роком відновлять життя усі товариства.

Про Яшківський „Рідний Край", який мав навіть в Немирові, нашого повіту, найти кореспондента, переказують, що він крім гарної назви і славного колись імени Михайла Яцкова, не має для нікого нічого цікавого. Велика сила великих фраз польської репгельки не в силі й нікому вихнути до рук. Просто з трафіки „гратіс і франко" мандрує вона як опаковий папір, який заслугує

ОДИНОКЕ УКРАЇНСЬКЕ ПАРЦЕЛЯЦІЙНЕ ТОВАРИСТВО „ЗЕМЛЯ"

у Львові, Ринок ч. 43,

Переводить парцеляцію більших посілостей, інтабулює зараз купцїв за властителів купленних ними грунтів. Збораз

Має урядове уповажненнє до парцеляцій.

Приймає гроші на вкладки щадничі.

Дає інформації в справах парцелянційних. — Адреса:

TOVARISTVO ZEMLA,
Rynok No. 43, Lemberg,
EAST GALICIA, EUROPE.

ЛЮБІНЬ ВЕЛ., п. Городок к. Львова.

Великі надужиття при стягненю данин для польського війска.

Стягання ріжних данин та реквізицій по наших селах не новина. Що тут діялися надужитя, що більше, навіть прості грабіжі, про це нераз писалося і ци стверджували самі власти, які одначе чомусь не могли відшайти таких „бандитів". Та те, що діється в Любіню великому, городецького повіту, переходить уже всякі границі. В селі настановлено комісію, яка має збирати між населенням датки на умундурування польського війска. Нещасний просився, що не має нічого, а тоді Шмагала витягнув з під хорого калїки Міська подушку і забрався до відходу. На просьбу жінки і дітей лишив подушку під загрозою, що мусять ще того самого дня донести трощі. **Нещасний коліка Міську мусів продати останні штани, які дістав з Українського Горожанського Комітету у Львові, за 150 марок і жінка віддала їх Шмагалі.** Нещасний Міська лишився без штанів, тільки в підштанцях.

Цей самий член комісії Шмагала забрав теж у залізничого стражника Гайдучка, батька двох малих дітей, який від 2 років є без служби, останню подушку, за ще, що той не був в силі заплатити 100 марок данини на мундури для польського війска.

З КОЛОМИЙЩИНИ.

Неправні реквізиції.

На Пруті під Коломиею стоять вояки та реквірують дрова, молоко, яблока і т. п. середніки по повісти. Одні платять, що, инші нічого не дають, мовляв, що їм належиться, за те, що боронять мужиків від „большевиків". Як видно, вояки ті стоять у тісній связи з перекупками, які теж стоять над Прутом та купують у селян ідучих на торг до Коломиї молоко, масло і т. п. Зареквіровані вояками середники можуть по максимальній ціні або й нище ідуть на „пасок".

Селяне з поблизших сіл жалувалися в старостві в Коломиї на поведення вояків, але видно без успіху, бо вояки далі торгують. Дивно, що це діється під Коломиею під боком підполковника Ролінського. Чи не вглянув би в цієї справі згаданий підполковник?

З ТЕРНОПІЛЬЩИНИ.

Салї „Міщанського брацтва" в Тернополї — стайнею. — По селах нема життя.

В Тернополі, столиці галицького Поділля, є товариство „Міщанське брацтво", яке має тарну театральну салю зі сценою. Перед війною був це середок культурного життя українського населення Поділля. Театральні вистави ширяли національну свідомість, плекали культуру.

Прихід польських війск та властей знищив те все. Остали тільки спомини. Театральна сала „Міщанського брацтва" занята польським військом і то на що? На салї магазин рiжних товарів, під сценою містяться свині і вівці, а на сцені за куртиною коні.

Українське громадянство старалося о усунення з салї магазину і свиний та коней. З команди якогось штабу прийшов навіть наказ віддати Українцям салю так щож, коли капітан, що управляе цим, на місці заявив, що не віддасть салї Українцям.

Самі Поляки обурені цим, кажуть, що таке поступованнє не є людське та культурне, але капітан кпить собі та не зважае на культуру, ні людскість.

По селах Тернопільщини застій. Читальні заспічені. Газет населення не може читати, бо жандарми забирають їх. Що гірше, нераз ідуть і свої патріоти проти народа. От в селі Козівці, парох Онуферко грае з панами в карти, а селом не інтересуеться. Читальні нема. І ніхто про це не дбае.

Остра боротьба між Німцями і Поляками на Горішньому Шлеску.

НАСЕЛЕННЄ З ОРУЖЄМ В РУКАХ ВИЖИДАЄ ПЛЄБІСЦИТУ. В КРАЮ РАБУНКИ І РОЗБОЇ.

ОППЕЛЬН, німецький Шлеск, 24. січня. — Ціле населенне Горішнього Шлеску є зоружене рушницями, револьверами та машиновими крісами і має засоби амуниції, які антантські війска, і плєбісцитова поліція отягаються відбирати, боячися загального повстання.

Тяжко спинити розгалужене тероризованнє і боротьбу між Німцями і Поляками підчас і після надходячого плєбісциту, без боротьби між військами аліянтів, поліціями і цивільними.

Зорганізовані бандити тероризують тепер цілі громади в копальняних областях. Вони ходять у великих гурмах і се збільшує ненависть між Німцями і Поляками, бо кожда сторона думае, що друга сторона винна за простушки.

Французькі війска не стараються здавити терору, хиба у великих містах, ізза ворожого виступу копальників. До области Рибнік і Плес Французи важаться іти тільки в подвійній патрулі, бо тамошні копальники, що були у Франції воєнними бранцями, ставляться з особливою ненавистю до Французів.

Один член плєбісцитової комісії сказав, що тепер і здочини ширяться почасти ізза того, що міжалїнтська комісія усунула німецькую поліцію безпеченства, а намісць неї дала нову, плєбісцитову, зложену рівно з Німців і Поляків, а ті люди, котрі не знають ще свого діла, не всилі контролювати ситуації. В додатку плєбісцитової поліції є замало.

Далі каже він, що населенне є зоружене і треба вижидати оружної боротьби, а особливо на другий день плєбісциту, коли голосованне буде виказувати висліди, і коли розійдуться чутки про державну принадлежність Горішнього Шлеску.

Є й такі гадки, що не добре було би відбирати оруже населенню, бо таким робом оставилося би його сваволі опришків.

Населенне зоружелось по тім, як сталось кілька убийств в серпні м. р., і населенне каже, що воно зоружилось для самооборони.

Положенне гіршае кождого дня. Убийства і рабунки стають щораз частійші. Від половини вересня убито 55 людий; богато громад спалено, а деякі німецькі і польські оселі зметено з лиця землі.

В копальнях є богато польських робітників; через те німецькі фармери не хотять продавати їм поживи. Ізза недостачі поживи польські робітники тяжко голодують.

Військові власти наказали цивільному населенню не виходити з хат вечерами.

Зорганізовані банди волочаться по цілій плєбісцитовій области і обрабовують людий та нападають їх.

Одна банда напала на одного человіка в Катовіц, що проходився з дочкою парком; розібрала його до нага і оставила так серед сніговиці.

Досі арештовано вже трийцять членів банди і покарано їх, але се не зменьшило грабунків.

На богато домах в околицях копальняних є сліди куль з машинових крісів, які вистріляно в недавніх сутичках між Німцями і Поляками.

Властителї копалень кажуть, що боротьби вижидають кождої хвилі, але покищо праця в копальнях іде добре.

НОВОРІЧНА ПРЕМІЯ ДЛЯ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ „СВОБОДИ".

Видавництво „Свободи" постановило роздати новорічні премії для всіх тих передплатників, котрі причудять свої передплати на дневник „Свободу".

Премія складаєся з книжочок видавництва „Свободи" і других американських та крайових видавництв.

Хто прише цілорічну передплату в сумі $7.00, дістане в дарунку книжок вартости $2.00; хто прише піврічну передплату в сумі $3.75, дістане книжок вартости $1.00; хто прише передплату на 3 місяці в сумі $2.00, дістане книжок вартости 50 центів.

Кождий передплатник дістане свою премію сейчас по зложенню своєї передплати. Кошти пересилки книжок оплатить видавництво.

Премієві дарунки, які книжки, музичні твори, мапи і портрети, належить вибирати зі списку, який подаємо окремо на 4-тій сторові сего числа. Радимо кождому витяти і зачатий собі сей спис до часу, в якім належиться відновити передплату. Нові передплатники можуть сейчас користати з сеї Новорічної премії.

Такої великої премієвої нагоди для передплатників, досі не давало жадне українське видавництво в Америці.

Тепер якраз відновляють час до читання книжок. Зимові довгі вечери і скучні неділї в хаті, виповнять при читанню довгі години фізичної безчинности і скріплять ум на дні весни.

У самім-же дневнику „Свободи", кождий найде все те, що тикається щоденних подій про наше і світове життє і як воно приходить, а книжка дасть кождому науку, стане дороговказом життя і поведе Вас до кращої будучности.

Книжка має все свою вартість. По прочитанню, збогачує Вашу бібліотеку або можна нею зробити дарунок другій особі або переслати до краю чи в табор.

Виказані у списі книжочки належать до найкращих, які видавано тут в Америці.

(Глядя за Списом Премій на сторові 4-тій).

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 85 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association Inc

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918

SUBSCRIPTION RATES.
Three cents the copy.
One year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00

Foreign and Jersey City Rates.
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

(ПЕРЕДПЛАТА
Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00

В Джерзи Сітї і заграницею.
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці ..... $ 2.75
By mail, Prepaid. Поштою, оплачено

За кождду зміну адреси належиться 10 центів.

Адресувати: SVOBODA, 85 Grand Street, Jersey City, N. J.

Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.
Телефон год. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

Передплату найлішше висилати на почтовий або експресовий money-order, який належить залучити до листа, оставляючи собі відтінок як посвідку. Та його листа не треба реєструвати а вистарчить 2-центова марка. Пересилаючи паперові гроші, треба конечно такий лист зареєструвати. Пересилаючи почтові марки замість грошей, треба їх добре обвинути в папір, щоби у волзі дні не злипались в дорозі.

З Канади належить висилати гроші лише на г. зв. Foreign Money Order а не банкнотами. При виміні числять 15 центів від кождого канадійського паперового доляра.

Всі листи адресувати:
"SVOBODA", 85 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

УКРАЇНЦІ ТА ОБМЕЖЕННЄ ІМІГРАЦІЇ ДО АМЕРИКИ.

Дня 13. грудня 1920. року палата послів американського конгресу ухвалила законопроект Джансона, котрий забороняє імігрицію до Злучених Держав на протяг одного року. Зараз потім цей законопроект перейшов під обради сенату. І ось вже місяць тягнуться переслухання перед комітетом сенату для справ іміграції і ще не видно кінця дебатам над сим законопроектом.

Зусилля обмежити імігрицію до Злучених Держав почалися на побережу Тихого Океану, де імігрицїне питанне все було важним питанням щоденної політики через те, що стейти західнього берега мають велику скількість імігрантів жовтої раси, котрих жетева стопа богато низша від житевої стопи американського робітника, а котрі в Америці майже зовсім не асимілюються, майже ніколи не стають Американцями. В одного із західних надбережних стейтів походить сенатор Альберт Джансон, котрий вніс в Конгресі законопроект за обмеженнем іміграції.

Горячі дебати, які цей законопроект викликав в Америці, да навіть поза Америкою, показують, як замотана справа іміграції до Злучених Держав, і як ріжні інтереси перехрещуються на тлі іміграцїйного законопроекту. З одного боку виступили представителі робітничих професійних організацій, т. зв. трейд юніонів, вказуючи хибні та некорисні наслідки іміграції. Вказували на те, що повоєнна іміграція мусить викликати наплив до Америки великого числа робітників без професійного образованя, що ті робітники стануть продавати свою роботу американським фабрикам, майнам, фармерам, що робітників стане за богато, що через те заплата робітникам понизиться. Так як за пониженою робітничою заплатою іде обниженне житевої стопи, утрудненне, а то й розбитте робітничих організацій, то „трейд юніони" заявляли, що вони виступають проти іміграції не в імени своїх вузких интересів, але в імени интересів цілого народа Америки, заінтересованого в добрім суспільнім, промисловім та політичнім розвою краю.

Проти аргументів трейд юніонів виступили передовсім дві групи. Перша група се предприємці, себто властителі фабрик, копальень, великих ферм. Для них всі аргументи, підношені трейд юніонами за обмеженнем іміграції, являються вымівними аргументами за свобідною іміграцією, бо з тих самих причин, для котрих робітничим організаціям треба організації як найбільше робітників в юніі, для котрих робітники поза юніями небезпечні, з тих самих причин предприемцям вигідно мати як найбільше робітників, не зорганізованих в юніях, робітників, котрі вдоволені своєю заплатою, якаб вона не була, та робітників, котрі з якоїнебудь причини дуже тяжкі до організації.

Друга група людий, котра противиться обмеженню іміграції, виходить із зовсім инчих причин. Вони виступають проти обмеження іміграції не з интересу особистого, але без огляду на особистий интерес. Вони обороняють свобідну іміграцію до Америки з ідейних мотивів. Діставшися до Америки, де вони найшли захист перед ріжними переслідуваннями в Европі, де вони могли зароблятя такі суми, котрі европейським робітникам мгдлаб здаватися неймовірними, вони не хочуть тепер з байдужностю ситого до голодного заперти брами краю для всіх, хто хоче прийти до них, і користати з того, з чого вони користають.

Українські робітники в Америці у великім числі належать до сеї части американської іміграції, котра противиться обмеженню іміграції. Українські робітники стоять за свобідною іміграцією, бо вони знають, як грубо несправедливе та глибоко кривдяче є говоренне американських робітників, що тут родилися, про те, що буцімто робітники зі східної Европи не розуміють ваги робітничої організації, що вони байдужі до житевої стопи робітника в Америці, що вони самою своєю присутностю готові понизити заробітну заплату робітникам. Українські імігранти в Америці переконані, що, колиб навіть була яка основа для подібних побовань, то зарада на се в науці та образованню нових імігрантів. Замиканне брам краю рівнається признанню зі сторони трейд юніонів власної безсильности.

Та українські імігранти в Америці мають ще одну причину, для котрої вони противляться обмеженню іміграції. Вони думають не так про тих своїх братів, котрі будуть хотіли прийхати до Америки для заробків, як про тих, що будуть утікати до Америки перед національним, релігійним, політичним переслідуванем. Українські імігранти думають про тих, для котрих обіцянки визволення з вікової неволі покінчилися поновним закуттем в кайдани вікових ворогів. Де поділяться ті, що будуть утікати перед переслідуванням греко-католицької церкви в Галичині та української православної церкви на Волині, Холмщині та Полісю? Де заховаються ті, котрі будуть тікати перед панщиною, котру заводять польські дідичі для оброблювання урожайних ланів на Подолю? Де найдуть політичний захист ті, котрих польська власть прогнала переслідуваннями з рідного краю за те, що вони хотіли, щоби український народ правив на своїй землі, собою, для себе? Де найдуть приют ті, котрих жене з наддніпрянської України шовіністична дурійка московських большевиків, що хочуть закути наш народ в нову національну неволю під покришкою фалшованого интернаціоналізмом централізму?

Від самого дня, коли горстка так званих „паломників", котрих рідний край переслідував за релігію, висіла на американську землю триста літ тому, Америка все була захистом для тих, котрих переслідувано в рідним краю за релігію або політичні переконання. Тисячі римо- католиків, протестантів, Жидів, Москалів, Українців, Вірмен, Поляків утекло сюди як до певного захисту. Малоб нестати сего захисту тепер?

Злучені Держави не боронили його досі, хоч вони стояли осторонь від европейської политики та тим самим не були відповідальні за те, що в Европі діялося. Малиб Злучені Держави відмовити захисту політичним утікачам тепер, коли Злучені Держави вмішалися в европейську політику і тим самим поносять відвічальність за те, що там діється? Якось українські імігранти в Злучених Державах не можуть представити собі „Вуйка Сема" в ролі Пилата.

Польська кольонізація Східної Галичини.

На основі матеріялів зібраних д-ром Мих. Лозинським.

Найбільш пляновим, найбільш основним і найбільш успішним способом винищення українського населення Східної Галичини і сполщення її є польська кольонізація цього українського краю. Вона має довершити те діло, яке перед віками розпочали польські королі — завойовники Східної Галичини, цілі віки його вели і передали своїм нащадкам а і мено: стерти з лиця цієї землі її український характер і цим забезпечити її приналежність до Польщі.

Як відомо землеволодіння у Східній Галичині поділене під національним оглядом різко за 2 групи: дрібна земельна власність (3,440.479 га) знаходиться в руках туземного українського селянства та велика земельна власність (2,089.853 га) в руках польських дідичів, нащадків колишніх польських завойовників. Як вказує статистика: 79.8% господарств дрібної земельної власности не є здібні до життя і розвитку задля їх зріжничкування і роздрібнення (господарства нище 2 га заннимають 42.6% процентів ріллі усіх сільських господарств) — в наслідок такого стану в Східній Галичині є около 600-000 родин або числячи 5 осіб на родину — 3 міліони осіб, занятих управою землі, які не мають підстави господарського істнування і розвитку. Щоби уможливити їм господарське істнування, треба наділити їх землею, обертаючи на що цілу велику земельну власність, яка без лісів, озер і неужитків мати-ме около 900.000 га на цілі земельної реформи. З цього не бачимо, що запас землі, який може бути ужитий на земельну реформу у Східній Галичині є в порівнанню з запотрібуванням невеликий і тому нема місця в Східній Галичині на кольонізацію з поза границь краю, бо запас землі не вистане навіть на обділення потребуючого місцевого населення.

Така кольонізація означалаби господарську руйну трьох міліонів місцевого сільського населення і цілого краю. Ужитя великої земельної власности в Східній Галичині, яке має ціллю земельної реформи в користь безземельного і малоземельного місцевого селянства мало би той наслідок, що польське землеволодіння в краю майже зовсім знікло би, а українське скріпилобся, бо земля польських дідичів перейшла би до українських селян. І якраз тому, що політичні, соціяльні і господарські реформи, які належать в интересі широких народніх мас краю (Східна Галичина є краєм заселеним українською народньою масою) йдуть рівночасно по лінії українських національних интересів. Поляки — нащадки колишніх польських завойовників — хотячи і на далі вдержатися на становищі володарів краю, — не допускають до цих реформ. Земельна реформа усунула би історичну і доси найсильнішу підставу польського панування в Сх. Галичині: польських великоземельських власників. Тому Польща, завоювавши Східну Галичину хоче використати своє панування на те, щоби відібрати краєви його український характер. Це має статися через плянову кольонізацію Охідної Галичини польськими селянами з Польщі.

На українській землі поселюється польських селян, які разом зі спольщеним уже населенням східно-галицьких міст мають творити польську більшість в краю, новочасну підставу польського панування над Східною Галичиною. Отже замість земельної реформи в користь місцевого, себто українського селянства — Польща переводить кольонізацію Східної Галичини польським селянством, спровадженим з Польщі, між яке має бути поділена велика земельна власність краю. В цім напрямі працює земельне законодавство польського сойму і земельна політика польського уряду, сповіюючи волю всіх польських політичних партій і всего польського громадянства.

Це абсолютне виключення українського селянства Східної Галичини від набування землі і кольонізація Східної Галичини польським селянством, спровадженим з Польщі, є однодушною інтенціёю усіх верств цілої Польщі, чого доказом є заява польських політиків в часі соймових дебат (промова Вітоса з 7. червня 1919, Яна Домбського з 7. липня м. р., Степана Грабського з 16. червня 1919, Дав. Абрагамовича з 18. червня м. р., Дашинського, Четвертинського і пр. і пр.) голоси визначних польських дічів, як Заморський, Ол. Кшечуновичь, Ян Гупка, Вит. Стефанус, ухвали польських організацій як резолюції зізду польської людової партії з 25. жовтня 1919 р. і з 15. лютого 1920, постанови зізду польських національних організацій Східної Галичини з днів 15. і 16. лютого 1920, меморіял польського тов. „Земля наша", яке остає під проводом консервативного політика князя Вл. Сяпеги і вкінці усеї польської преси від правої починаючи на найлівіщій кінчучи.

І в цім напрямі працює земельне законодавство Польщі. Земельну реформу в Польщі рішають отсі два закони польського сойму: 1. закон з 10-го липня 1919, який містить основи земельної реформи і 2. закон з 15-го липня 1920, який містить постанови про переведення земельної реформи. На основі цих законів володіння землею, чим має спиратися на приватній власности, привільне державна. Держава має право розпоряджати не тільки всіми земельними маетками публичного характеру, але також всею приватною земельною власністю, яку держава може примусово викупити, оставляючи власникови тільки законом означене максімум, яке має виносити: — 1. в маетках положених у промислових і підміських округах 60 га; 2. в маетках на східніх окраїнах (себто на українських землях в Східній Галичині, білорусских і литовських) і в деяких частях бувшої пруської Польщі 400 га і 3. в усіх инших частях Польщі 180 га. З так утвореного земельного фонду можуть набувати землю тільки громадяне польської держави в такім порядку першенства: 1. інвалиди польської армії; 2. рільні робітники, позбавлені праці через розпрацювання великої земельної власности; 3. инші рільні робітники і малоземельні власники. Щоби зрозуміти значіння цього земельного законодавства для Східної Галичини треба стверднти, що Польща всупереч мандатови Найвищої Ради, примінює наведені закони, які і всі инші закони і розпорядки в земельній справі також в Східній Галичині, хоча Східна Галичина не є частю польської держави і польський сойм не має законодатної власти щодо цього краю. А вже і в цім самім земельнім законодавстві польського сойму маємо дві постанови, з яких одна зовсім виключує українське населення Східної Галичини від набування землі аж до часу дефінітівного рішення справи Східної Галичини (бо українське населення не є громадянами польської держави), а другга на випадок, якби Східна Галичина була приділена до Польщі виключає українське населення від першенства в набуванню землі.

На скільки би не вдалося всередину запасу землі обсадити польськими кольоністами, то польське земельне законодавство позволяє творити на українських землях нові господарства до 45 га і оставляти дотеперішним власникам до 400 га. Отже як би не було достаточного числа польських кольоністів, то можна буде творити для прибувших польських кольоністів більші господарства і оставляти землю дотеперішним польським дідичам. Український селянин в кождім випадку не сміє дістати землі! А щоб ніхто з Поляків у Східній Галичині не продав землі українським селянам, цього має берігти утворений за ініціятивою „Союзу Національних Організацій" т. зв. „Земський Національний Суд" („Земскі Сонд Народови").

Для переведення земельної реформи в Польщі утворено окрему державну інституцію т. зв. „Головний Земський Уряд". Компетенція цього уряду розтягається також на Східну Галичину, де до часу переведення його організації зроблено його органом „Краєву комісію для обороту землею у Львові". Ця комісія уділяє рівнож дозволу в Галичині для обороту землею. Розпорядком польської ради міністрів з 1. вересня 1919 р. заборонено від дня 14. вересня 1919 свобідний оборот землею великої власности. Для переведення власности треба на основі цього розпорядку попереднього дозволу власти. Для ведення парцеляції великої земельної власности надає Головний Земський Уряд авторизацію, як приватним особам, так і фінансовим інституціям. Дотепер — крім приватних осіб надано авторизацію 8-ні польським інституціям, які знова творять „вербункові бюра" для спроваджения польських кольоністів з Польщі до Східної Галичини.

Ці польські інституції, а так само приватні особи, які одержали авторизацію, ведуть очевидно виключно кольонізацію чи парцеляцію поселяками на землях великої власности в Сх. Галичині виключно польських селян з поза границь Східної Галичини. Покликуючися на розпорядок президента Головного Земського Уряду з 27-го жовтня 1919 р. не хотять продавати землі навіть місцевим селянам р и м о-католицького обряду, бо ходить о це, щоби спровадити до Східної Галичини, як найбільше число польського елементу з поза її границь.

Для підпирання кольонізації ухвалив польський сойм цілий ряд законів, які сповняють функцію законів рамових. Розпорядком міністрів призначила як першу рату 70 мілионів марок, (на основі розпорядку ради міністрів з 16. червня 1920 з цього фонду можуть користати тільки громадяни польської держави, отже українські селяни виключені), 2. закон з 4-го січня 1920 про тарифові полекші на залізницях для кольоністів, 3. закон з 16. липня 1920 про тимчасові фонди для фінансування земельної реформи, на що призначено покицо капітал пів мілярда марок.

Польське правительство уживало до підпирання кольонізації Східної Галичини навіть і ті уряди, які були основані австрійським правительством для одинокої ціли: допомоги відбудування місцевого, знищеного війною населення. І так „Краєвий уряд відбудови", який мав за задачу відбудувати знищені війною осілі, польське правительство обернуло в уряд помочі польським кольоністам: „окружний інспекторат рільничої помочи", який сповняв задачі рільничої секції уряду відбудови підпирає — як заявив публично його начальник п. Ялховські („Газета Вечорна" ч. 53. з 1920) всіми силами і всякими можливими способами кольонізацію та дає кольоністам визначну допомогу у формі рільничих знарядів, навозів, насінь і живого інвентаря.

Вкінці повітові старости примушують місцевих українських селян до робіт в користь польських кольоністів. Якби на тлумі, українським місцевим селянам не продається ні кусника землі, а за те примушується цих самих селян жандармами і накладанням кар, везти річки тих чужих мазурів-кольоністів, які забрали їм землю. Ми вже подавали про подібні безправства старост: в Золочеві, Городенці, Бродах і пр.

Ось так вся державна машина в Польщі від соймум і правительства почавши і на повітових властях скінчивши працює з усеї сили над кольонізацією Східної Галичини польським елементом, і якби на тлум це саме польське правительство, яке виключає українське населення від земельної реформи і на кождому кроці старається його винищити — заневінше Найвищу Раду Мирової Конференції в Парижі, що власне земельна реформа, ухвалена польським соймом 10-го липня 1919 р. наділює українських селян землею і цим усуне дотеперішну польсько-українську ворожнечу в Східній Галичині. А президент польської мирової делегації Дмовський заявляв у ноті, переданій дня 25. вересня 1919 Мировій Конференції, що польський сойм ухвалив земельну реформу, яка у с у в а є непропорціональний розклад земельної власности в Східній Галичині, а з ним і причину дотеперішньої польсько-української ворожнечі. Тому Мирова Конференція може бути спокійна за долю українського населення Сх. Галичини і признати цей край Польщі, яка заспокоїть усі потреби українського населення. І доперва в зрівнанню з фактами вище наведеними, виходить з яким цинізмом і як безсоромно обдурює Польща західну Европу.

І так переводжена кольонізація Східної Галичини прибирає щораз сильніші розміри; її білянс на перший піврік 1920 р. представляється так: в 30 східно-галицьких повітах розпарцельовано 145 маєтків; на 69.000 га землі поселено 11.937 родин польських кольоністів а бо 59.685 польського населення. Ця одностороння кольонізаційна діяльність польської держави, майже дорівнює 10 літній приватній парцеляційній діяльности в часі від 1902—12 р. і коли польське правительство мати-ме змогу вести ухвалену соймом і підпирану цілою польською суспільністю, кольонізаційну політику з такою інтенсивністю, то за пять літ може скольонізувати польським селянством з Польщі цілу Східну Галичину. Це значить, що побіч польських дворів постануть заможні польські села; польський елемент збільшиться, як щодо числа, так і щодо господарчої сили — а місцеве українське селянство, яке досі наслідком недостачі землі жило в нужді і наслідком політичної переваги польських дітичів в національному поневоленню, так житиме й на далі, позбавлене всяких виглядів поліпшити своє господарське положенне через земельну реформу, засуджене на щораз більше національне поневолення і щораз більшу господарську руїну.

Таку долю готовить корінному українському населенню Сх. Галичини, яке до цієї пори не вважаючи на вікове польське поневолення, творить ще 70% населення краю, кольонізаційна політика Польщі.

СПРАВА СХІДНЬОЇ ГАЛИЧИНИ.

Чехи про Східну Галичину.

Польські газети доносять з Відня будьто би з достовірних жерел ось що: „Чехи розпочали вже від давна сильну агітацію в справі Східної Галичини. Бенеш старався в Женеві і в Парижі переконати міродатні чинники коаліції, що уряд Чехословаччини повинен дістати мандат над Східною Галичиною, в цілі успокоєння та упорядкування тутешніх відносин. По його словам, у Східній Галичині панують ненормальні відносини і супроти цего конечним є, щоби чеська жандармерія перевела пацифікацію краю. Львів має Бенеш — так інформує згадане жерело — лишити при Польщі та надіється, що Варшава згодиться на чеські пропозиції. В Парижі впевнив Бенеш, що Чехословаччина добиватиметься тільки провізоричного мандату над Східною Галичиною, а саме доти, поки в Росії не уложаться відносини. Тоді мандат перейшовби до Росії. При тому Бенеш мав покликуватися на Петрушевича і Вітика, які мали заявитися за Чехами".

Ратуйте життє Українців і Українок в рідному краю!

УВАГИ.

Московський „інтернаціоналізм".

Ізаак А. Гурвіч, котрий належав до відділу заграничної торговлі советського бюра Мартенса, подав до часописей свої погляди про послідну ноту президента Вілсона до голови Ліги Народів, в котрій Вилсон робить нові пляни російської політики.

Наперед він запевняє, що Росія хоче мира, в чім він не ріжниться від польського амбасадора, князя Казимира Любомірського.

Дальше Гурвіч наводить доказ на те, що Росія не лише хоче мира тепер, але й хотіла його давнійше. „Росія усе готова була зробити всяке уступство, щоби лише купити собі мир", — говорить Гурвіч. „Вона згодилася на втрату російської реріторії на ромунському пограничу, вона згодилася на відступленне російської території Польщі..."

Отже у большевика Гурвіча Росія відступала Ромунії російську територію в Бесарабії. На його думку, Холмщина, Волинь, Полісе — се також російська територія, яку Росія має право віддати Польщі, кілько разів хоче купити собі мир. Отже офіціяльний представник большевицького правительства в національній справі стоїть на становищі, на котрім стоять Мілюков, Брусілов, Керенський, Пуришкевич. Для Брусілова, Керенського, Мілюкова і Пуришкевича, заселена Українцями Бесарабія, Холмщина, Полісе, Волинь — се все „корінно русскі землі", котрим московський центр може розпоряджати, коли і як йому хочеться, котрими може купувати, що її подобається, мир від Поляків чи цибулю від Французів.

„Робітникам і селянам" відбирається панська політика.

Розписався пан Репен в „Народній Волі" проти „Свободи", що, мовляв, „Свобода" ширить Демянчукіяду в Америці, бо вона помістила надіслану статю, котрої автор висказує думку, що Україні під теперішну хвилю повинні старатися о признанне независимости Галичини, та висказує припущенне, що аліянти готові се зробити.

Ми не на те згадуємо статю пана Репена, щоби висказати здивованне над тим, як можна назвати акцію за визволенне Галичини зпід Польщі Демянчукіядою, котра муха знервена на віданне нашого народа під польську владу; не висказуємо сего здивования, бо в Америці вже віхто не дивується тому, що пан Репен видисує та підписує. Згадуємо сего лайливого писателя лише тому, що в його статі проявляється подекуди настрій, котрий панує серед тої групки панків, що себе повсюди називають селянами та робітниками України, та іменем того селянина та робітника договорювалися нераз до продажі сего робітника та селянина.

Іменем українських селян та робітників ті панки колись у Філядельфії віддавали аліянтам увесь український нарід з усім його маєтком, природними богатствами, та життем.

Нині ті панки в статі, підписаній іменем пана Репена, пишуть уже:

„Антанта має силу, правда. Але той сили вживає на поневолення безборонних. Український народ бувби їй дуже вдячний, вже не кажу за оборону, але за се, якби була лишила його в спокою".

Хоч не зовсім воно виразне те признанне „селян і робітників", та ми й таке побіжне признанне занотуємо, певні, що у українські селяни і робітники се самопризнанне вичитають, хоч „селяни та робітники" його закрили верствою грубої лайки.

ВАЖНА ПРИГАДКА!

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!

Звертаємо увагу наших П. Т. Читачів, що НОВОРІЧНУ ПРЕМІЮ за передплату „Свободи" будемо давати ЛИШЕ ДО КІНЦЯ БІЖУЧОГО МІСЯЦЯ. Хто в якімнебудь часі прислав передплату на наш дневник, а ще доси не вибрав зі списку наших книжок (сей спис є оголошений на 4-тій стороні нинішнього числа „Свободи") відповідної премії, нехай се зробить до кінця січня, бо НА ДРУГИЙ МІСЯЦЬ МИ ВЖЕ НЕ ВИШЛЕМО ПРЕМІЇ НІКОМУ. Пригадуємо сю справу тому, щоб опісля ніхто не мав права нарікати. Хто премії не вибирає і о неї не старається, то видно, що її не потребує.

Адміністрація „Свободи".

З ГУЦУЛЬЩИНИ.

„Який то вітер мушно грає,
Від Сяну, Прута до Карпат,
Якеж то лихо виглядає,
Із тих нужденних, хлопських хат?...

Дійсно, неабияке лихо визирає з нужденних хат Підгіря та Покуття. Люде ходять чорніші землі, ходять не як живучі люде, але як трупи. Голод і холод неабиякі доскулює сільському та міському пролетарови. Збіже дороже, марка паде, топлива нема де й за що купити, камеральні (державні) ліси та й приватні панські (дідицькі) для бідноти замкнені, пани та їх лісова сторожа така люта, що за патик може взяти й дубину. Бідним ніхто не займається, бідному можна гинути з голоду й холоду.

Є вправді по селах апровізаційні комітети, зложені з т. зв. громадської кліки, яким бідота не в годові, а як найдеться яка щиріша людина, що хотіла би займитися недолею бідноти, то зараз проти неї виступить ціла зграя сільських паскарів та всякого роду хуліганів. Темнота та незорганізованість сільської бідноти (пролетаріяту) є причиною нужди. Споживчих спілок (консумів) по селах майже нема, а на всяких приділах роблять інтереси деякі іменовані властими начальники громад.

В селі Мишин, пов. Печеніжин, продає начальник громади з своїми прибічниками, як бувшим „депутатом" коломийської землі „поржондним старорусінем" М. Заячуком Мирошюком та иншими, контингентову нафту, за яку плачено за 1 кг. 8 мк., по 20 мк. за одну літру. Якби по часу були корператівни — то вони дістали би від часу до часу певний приділ нафти, цукру, круп, муки і ин. до розділу між членів, а управа спілки стежилаби за тим, щоби розділ був справедливий і неможливий бувби визиск або продаж на пасок.

Сільська та міська біднота повинна зрозуміти, що краща її доля та будучина в єднанні, в спілці (кооперації). Наш сільський нуждар (пролетар) не любить спільництва, мовляв „найліпша спілка — чоловік та жінка".

Пора вже зірвати з тою старою засадою та взятися до закладання спілок на кооперативній основі. Спільництво (кооперація) вирве нас з обіймів нуждн та визиску та перемінить маси жебраків на самостійних, свідомих громадян.

Селянин.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ВЕЛИКА СІЧОВА НАРАДА.

В четвер, дня 27-го січня с. р. відбудеться велика січова рада в Джерзи Сіти, Н. Дж., в гали У. Н. Дому при 72 Морріс улиці, початок о годині 7.30 вечер точно. В нарадах возьме участь головний отаман Січової Організації в Злучених Державах Павло Новодворський. Взиваються всіх Січовиків і інтересованих з Джерзи Сіти явитись на Січовій раді.

ЗА СІЧ ІМ. І. МАЗЕПИ:
Осип Логин, писар.

СІЧОВІ НАРАДИ В НЬЮ ЙОРКУ.

В пятницю, 28. січня, о годині 7.30 вечером пічнуться в Народньому Домі наради січової дружини в Ню Йорку. На нарадах буде присутний головний отаман Павло Новодворський, з Шікаго. Є обовязком усіх, що інтересуються січовою справою, явитись в Народньому Домі і взяти участь в сих нарадах, які порішать долю нюйоркської Січи.

За скликуючий Комітет,
Микола Д. Величко.

АДРЕСА ПРЕДСІДАТЕЛЯ У. Н. СОЮЗА.

Подається до відома інтересованим, що адреса головного предсідателя У. Н. Союза е слідуюча:

SIMON VADLOVSKY,
Box 53. Jersey City, N. J.

FORMER PHILLIPSDALE MAN REPORTED DEAD IN GALICIA

Former Resident of South Providence and Worker in Phillipsdale Tortured and Killed in East Galicia by Polish Soldiers who Robbed Him of $5000. FRIENDS HERE SAY HE WAS TORTURED AND SLAIN BY SOLDIERS.

Ivan Stus, a Ukrainian, who formerly lived here and was an employe of the Washburn Wire Company in Phillipsdale has been tortured and slain by Polish soldiers in East Galicia according to advices received by his friends in Providence. Robbery was the motive, it is stated. Stus had with him some $5000 in American money, which the soldiers occupying his native land sought—and obtained.

Stus, a man of about 45 years of age, boarded with the family of Emil Rekrut, a fellow countryman, at 18 Bishop Street. He had previously lived in New Haven.

He was a native of Suchodol in the province of Husiatyn, East Galicia, (Ukrainia). There were his three motherless, small children, his wife having died during the world war.

By constant labor, working night and day, with only Christmas and Easter holidays, Ivan had laid by the tidy sum of $5000 and $500 in Liberty bonds. Friends tried to dissuade him from returning to the Ukraine until conditions there became more settled. Failing in this, they urged him to deposit most of his money here for safe keeping. He laughed their fears to scorn, however.

Some time ago he applied to the Polish Consulate in New York for a passport, but after 10 months' wait was refused. Later, when the Ukrainian diplomatic mission was at Washington, he obtained a passport within a few days and sailed for Europe in May, 1920.

On his arrival at the Polish border, he was fined $50 for not having a Polish passport.

"Without any reason, or perhaps because they noticed that Ivan Stus was a "wealthy" man, or because they saw in him one of the dauntless type of Ukrainians, the Polish officials now in control of the land mistreated him constantly," said Mr. Rekrut yesterday. "According to letters received from friends in his native village, this is what finally happened.

"Polish soldiers broke into his home one day shortly after his arrival. They looked all over the house for the American dollars, each worth more than 600 Polish marks. Stus refused to tell where the treasure was hidden.

"Then the soldiers began tormenting him until, unable longer to bear the agony of torture, he confessed to having hidden the money in the ground of his storehouse. The soldiers found he had told the truth and divided the spoil among themselves.

"Ivan Stus they killed on the spot with a bayonet thrust."

(The Providence Journal, Providence, R. I., January 20, 1921.)

КОНСОЛІДАЦІЯ ЧИ РОЗЄДНАННЯ?

Александер Ковалевський.

На тему консолідації, або як влучно висловляються В. Пісняченський, „меленого й переміленого" — писалося й казалося богацько. Нині про це писати-меться й казати-меться ще більше, бо події висунули проблем обєднання національних сил, як активний момент української національної політики. Й що це так, — свідчать про це останні статті М. Кушніра, О. Назарука й В. Пісняченського.

Потреба обєднання всіх громадсько-політичних сил відчувається в гострій формі. Всіма й повсюди...

Однак, повстає нелехке питання: в який спосіб перевести це обєднання й де саме?

Вважаю, що, коли стояти на грунті думок п. Назарука, обєднання осягнути не можна. Він зазначає три точки, що допомогають консолідації національних сил: 1. ліквідація Петлюри; 2. розєднання Винниченка з російськими комуністами; 3. успіх Петрушевича. Відносно двох останніх точок досить влучно відповів мій друг, В. Пісняченський. Зупинюся лише на першій точці.

Я ніколи не міг зрозуміти тих людей, що ототочували С. Петлюру з Українською Народньою Республікою. Й з тими, хто в любови до нього забував про щось вище — саму державну українську, й тих, хто в ненависти до нього руйнував всі основи української державности. Я завжди стояв на тому, що справа полягає не в особах, а в державности, що особа може загинути, а державність чи ідея державности зашиться, мусить залишитися й перетворитися в життя.

Але я вважав і зараз вважаю, що не связувати імени С. В. Петлюри з боротьбою за українську державність — не можна. Як не можна сперечатися з тим, що він є поодинокою людиною, як в усяких обставинах життя залишалася вірною ідеї українського визволення й являлася найліпшим виразником всього того, що зросло й зміцнилося в ідеольогії українського народу.

З цих мотивів я, оцінюючи Петлюру й певну його політику, з якою часто й не погоджувався, завжди бачив саму ідею державности, саму державу української — в усіх тих її формах, які вона переживала протягом останніх трьох років. І глибоко певний в тому, що й сам С. В. Петлюра відчував, і глибоко відчуває дух державности — душу української нації.

Пан Назарук каже: „ліквідація Петлюри". А далі — з цієї статті випливає — що настала ліквідація не тільки Петлюри, а й того, що було звязано з його імям — боротьба за визволення, за народню республіку, й ніби сама народня республіка.

Ось той головний пункт, на грунті якого може повстати не обєднання, а тільки розєднання. Бо вважати, що все зліквідовано, що немає вже державного тіла, що лишилися тільки поодинокі національні групи — С. Петлюри, Е. Петрушевича, В. Винниченка — це, дійсно, заколотати всю українську справу в могилу й поставити над нею тяжкого хреста. Думаю, що ніхто з Наддніпрянців, відносно нещасної долі яких глузує п. Назарук, на це пристати не може, — навіть, коли-б вони дійсно находилися в тому стані, про який згадує п. Назарук в свої останній статті. („Воля", г. IV., ч. 9.).

Є одна основна презумція: катастрофа певної військової організації — не є катастрофою української державности, як і не є ліквідацією Державного Центра, що провадив боротьбу за українську державність. Цей Державний Центр існує з усім своїм апаратом і справи своєї не полишав й не полишить, і ніколи не зафіксує ні більшевицької окупації на Україні, ні еміграційної авантури, яка могла би повстати на грунті дезорієнтації й розчарування.

Без сумніву, обєднання необхідне, але не те обєднання, про яке говорить п. Назарук. Консолідація, що переводилася-б на принципі виголошених п. Назаруком засад, була-б тільки авантурою.

Й, очевидно, шлях для обєднання повинен відпукатися инший й, думаю, той, який знайшли представники всіх українських політичних партій, що перебувають в місці осідку Державного Центра: соціялісти-революціонери (радянці), соціяльні демократи, народні республіканці, соціялісти-самостійники, соціялісти-федералісти, селянські соціялісти і инші. При Державному Центрі має повстати Рада Республіки із заступників головних функціяних в складі 60 чол. 45 місць належати-ме політичним партіям, 15 — громадсько-політичним організаціям (земство, міста, кооперативи, союз залізничників, то-що). Рада Республіки має обговорювати в усю широчінь всі питання, що хвилюють загал громадсько опінію. Вона повстає на правному грунті наслідування влади, й рішення її мати-муть правний характер. Рада Республіки — це буде, дійсно, — орган консолідованої української національної думки, починаючи від тих, хто стоїть на позіції радянства (есери), і кінчаючи тими, хто прагне принципи монархії (хлібороби-державники).

Партії, або командирують своїх членів, які перебувають на місці, або тих, хто в даний мент перебуває за кордоном. Для наших політиків віденських, берлінських і инших, що все критикують, що мають широкі плани порятунку батьківщини, що розпоряджають, очевидно свіжими силами, бо мали можливість одпочити в Европі, одчиняється повна можливість не тільки сказати своє слово, але й спробувати його перевести в життя. Певен в тому, що ознайомившись з усіма обставинами, вони не дуже розійдуться в оцінці і методах з усіма політичними робітниками, які перебувають при Державному Центрі. У всякому разі вони принесуть будуть віддатися дійсній роботі, тяжкій, невдячній й одноразній, і, поскільки ця робота провадити-меться на грунті української державности, дістануть повну підтримку, бо вісі потрібують не критики, а живої праці, виявлення ініціятиви й творчости.

Так думають ті, хто веде історію свойого державного істнування від дня українського перевороту в Київі на при кінці жовтня місяця 1917 р., боротьби з большевиками в січні місяці 1918 р., житомирського походу в лютому місяці того-ж року, повернення до Київа і всього періода державности за часи гетьманщини, повстання демократичної влади і героїчної боротьби з московськими окупантами протягом 1919 і 1920 років, з усіма походами, кріваними боями, успіхами й катастрофами. Державний Центр і тільки він був звязаний органічно з цими подіями на Україні, він і тільки він не поривав твердих звязків з українським народом, а тому він і тільки він може скликати правомочний орган, що обєднував всі національні сили української. Всякі-ж конгреси, скликані по рецепту п. Чижевського в Женеві або по рецепту п. Назарука і іже з ним в Відні — вони не мати-муть жадного значіння, нічого не вирішать і нічого не дадуть, хиба ще більше ви кличуть суперечностий, ніж їх істнувало донині.

(„Воля").

ДО КРАЮ І З КРАЮ!

ДО КРАЮ, справоважуємо родимців найліпшими кораблями і найдешевшою дорогою. — В Ню Йорку маємо власний дім для людий, що їдуть до краю.

З КРАЮ до Америки сповадуємо своїків скоро, безпечно і за дешевий кошт. — Наш кревний в краю дістане від нашого заступника у Львові всі поучення дотично виїзду до Америки.

ГРОШІ ДО КРАЮ висилаємо під цілковитою гаранцією в американських доларах через Український Земельний Банк у Львові. На жадання земляків гроші до краю пересилаємо і телеграфічно, за скоре і точне дорученне гарантуємо.

ПАШПОРТИ ДО КРАЮ вирабляємо в протягу трох днів; помагаємо при оплаті державного податку в Ню Йорку, та помагаємо Родимцям в приміщенню їх пакунків на кораблі. 150вч—

СПРАВИ НОТАРІЯЛЬНІ як: контракти, повновласти, справи спадкові, полагоджуємо скоро з найліпшими успіхами.

Хто скористає з нашої услуги—ніколи сего не пожалує. Найліпше є їхати до краю, чи спроваджувать рідню з краю через Гамбург або Бремен.

РОДИМЦІ! Спішіться з спровадженнем своїків з краю, бо така можливість, що Злучені Держави замкнуть границі для імігрантів, а тимсами і Ваші своїки не будуть могли до Америки прибути. Зійдіть або пишіть до:

AMERUS TRADING CORPORATION,
139—FIRST AVENUE, NEW YORK, N. Y.

БАЛТИЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ

ВПРОСТ БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ З НЮ ЙОРКУ ДО:

ГАМБУРГА	3 класе	$125
ДАНЦІГУ	" "	$135
ЛІБАВИ	" "	$145

і $5 податок.

Знамениті кораблі-двошрубові відпливають:

„ЕСТОНІЯ"	попередно „ДАР"	1-ГО ЛЮТОГО
„ПОЛЬОНІЯ"	попередно „КУРСК"	15-ГО ЛЮТОГО

Зареєструйте місце у наших уповажненних агентів у вашому місті, або у:

A. F. JOHNSON & COMPANY, GEN'L PASSENGER AGENTS
42 BROADWAY, NEW YORK

K. W. KEMPF, Gen'l Western Passenger Agent
120 N. LA SALLE ST., CHICAGO, ILL.

U.S. MAIL STEAMSHIP COMPANY, Inc.

19-го ЛЮТОГО і 6-го ЦВІТНЯ
ВІДПЛЕ З НЮ ЙОРКУ БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ ПРЯМО ДО
БРЕМЕНІ ГДАНЬСКА
S. S. "SUSQUEHANNA"

Голосіться до: Passenger Dept.: 45 Broadway, New York City, або місцевих агентів.

РОДИМЦІ!

ХТО БАЖАЄ ВІДІХАТИ ДО КРАЮ, АБО СПРОВАДИТИ КОГО ДО АМЕРИКИ

АНТВЕРПЕН — ЧЕРЕЗ? — РОТЕРДАМ
ГАМБУРГ — І — ТРІЄСТ

ИНШІ ПОРТИ, ПЕХАЙ УДАС СЯ ОСОБИСТО, АБО ЛИСТОВНО З ЗАМОВЛЕНЕМ ШІФКАРТИ ДО ЗВІСНОЇ КОЖДОМУ І ТАК ДОВГІ ЛІТА ІСТНУЮЧОЇ АГЕНЦІЇ, ГРИГОРИЯ КУНАЦЕВСЬКОГО. ПРЕДСТАВИТЕЛЯ ВСІХ КОРАБЕЛЬНИХ ЛІНІЙ.

ВИПОВНЯЄМО АПЛІКАЦІЇ
НА СПРОВАДЖЕННЕ З КРАЮ, ЯК ТАКОЖ І НА ПАШПОРТИ ВІДЗІДЖАЮЧИМ ДО КРАЮ.

ДЛЯ ТИХ ОДНАК, ЩО МЕШКАЮТЬ ПОЗА НЮ ЙОРКОМ, ВИСИЛАЄМО ВСЯКІ ПОРАДИ В ТІЙ СПРАВІ ЛИСТОВНО

ШІФКАРТИ З КРАЮ

ДЛЯ ОСІБ, КОТРИХ БАЖАЄТЕ СПРОВАДИТИ ДО АМЕРИКИ, МОЖЕТЕ ТАКОЖ КУПИТИ В НАШІМ БЮРІ, ЧЕРЕЗ АНТВЕРПЕН, ГАМБУРГ, РОТЕРДАМ І ТРІЄСТ ЗАЗНАЧУЮЧИ ПРИ ТІМ, ЩО МОЖУ ДА ЧИ НЕРОЗУ ПОМІЧ ПРИЇЗДЖАЮЧИМ ПРИ ВИСІДАННІ В НЮ ЙОРКУ

ГРОШІ ПОСИЛАЄМО ДО ВСІХ ЧАСТИН СВІТА ПІСЛЯ НАЙНИЗШОГО КУРСУ.

У В А Г А !

ЯКБИ ХОЧЕТЕ ЯК НАЙСКОРШЕ ВІДІХАТИ ДО КРАЮ, ТО ПРИХОДІТЬ ДО НАС А СПОВНИМО ВАШІ БАЖАННЯ. МИ ЗАОПІКУЄМ СЯ ВАМИ І ВАШИМ БАГАЖОМ ПОЧАВШИ ВІД СТРІЧІ НА СТАЦІЇ КОЛІЇВ. АЖ ДО ВІДПЛИВУ КОРАБЛЯ. КОЖДИЙ ХТО СКОРО ВІДІХАВ, АБО ПРИЇХАВ З КРАЮ, ТО ТІЛЬКО ЧЕРЕЗ АГЕНЦІЮ Г. КУНАШЕВСЬКОГО

G. KUNASHEVSKY, 179 EAST 3RD STREET, NEW YORK, N. Y.

ДОБРА НОВИНА ДЛЯ УКРАЇНЦІВ

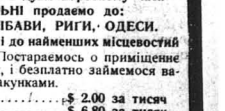

Українці можуть виїздити до старого краю без перепон.
ПАСПОРТИ доставляємо в дуже короткому часі.
КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ продаємо до:
ДАНЦІГУ, БРЕМЕН, ЛІБАВИ, РИГИ, ОДЕСИ.
Шифкарти продаєсь прямо і до найменших місцевостий
Ручимо за солідну помічь. Постараємось о приміщенне підчас побуту в Ню Йорку, і безплатно займемося вашими пакунками.

ПОЛЬСЬКІ МАРКИ.....$ 2.00 за тисяч
В ОБІГУ РУБЛІ.....$ 6.80 за тисяч
ЧЕХО-СЛОВАЦЬКІ КОРОНИ.....$12.00 за тисяч

Пересилаємо гроші за повною запорукою. — Спровадимо вашу рідню протягом 8 тижнів.
Пишіть або зголошуйтесь особисто до:

ARMIN HERZEG,
127 WASHINGTON ST., NEW YORK CITY
Branch Foreign Money Order Agent of the AMERICAN EXPRESS COMPANY. Near the Liberty and Cortland Street ferries.

ВАЖНЕ ДЛЯ ТИХ, ЩО ХОТЯТЬ ПОМОЧИ РОДИНІ

УКРАЇНСЬКА ЕКСПОРТОВА КО.

ФІЛІЯ АМЕРІКАН ЕКСПРЕС КО

Висилає під гаранцією доляровими чеками гроші з листою до Земельного Банку у Львові так що гроші будуть виплачені в протягу чотирох тижнів. За гроші повна гарантія. Гроші тепер висланні. будуть доручені перед Святами.

ВИРОБЛЯЄМО ПАШПОРТИ В ПРОТЯГУ 24 ГОДИН.

Купимо Вам шіфкарти по ціні компанічній на найліпші експресові кораблі.

Пишіть лише до одинокої чисто української Експортової Компанії.

Ukrainian Export Co., Inc,
318 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

Філія:
684 JOSEPH AVENUE, ROCHESTER, N. Y.

КАЛЄНДАР „ДНІПРО"

НА РІК 1921 —

Богатий змістом, з численними ілюстраціями і прикрасами, друкований в трех кольорах, дуже старанно виконічений.

ЦІНА ПРИМІРНИКА $1.00.

Замовлення висилайте на адресу:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

55 ІЛЮСТРАЦІЙ

УКРАЇНЦІ!

СПРОВАДЖУЙТЕ СВОЇХ КРЕВНИХ ДО АМЕРИКИ ПОКИ ЄЩЕ ЧАС.

МИ ВИРОБИМО ВСІ ПОТРІБНІ ЛЕГАЛЬНІ ПАПЕРИ І СПРОВАДИМО ВАШІ РІДНІ З КРАЮ ДО АМЕРИКИ БЕЗ ЖАДНОГО КЛОПОТУ І ВЕЛИКИХ КОШТІВ В НАЙКОРОТШІМ ЧАСІ.

Їдучим до старого краю виробляємо ПАШПОРТИ якстоно в кількох днях

Продаємо шіфкарти до всіх портів на найбільші і найновіші кораблі разом з тікетом колійовим по найнизших цінах компанічних

Куфри асекуруємо від випадків як до Вашої місцевости

Посилаємо гроші до старого краю по найвищім курсі і з повною гаранцією.

По всі інформації звертайтесь листовно або приходіть самі до:

MORRIS ENGEL, UKRAINIAN BANKER.
129 GREENWICH STREET, NEW YORK, N. Y

ЯК ПОСИЛАТИ ГРОШІ ДО СТАРОГО КРАЮ?

Гроші на поміч голодним, хорим, калікам; вдовам і сиротам в Галичині з Америки і Канади треба посилати безпосередньо на руки Українського Городянського Комітету у Львові, котрий заступає всі українські інституції в Галичині, і котрий підпирається всі головні українські політичні партії і цілий український нарід. 15р

Посилки треба переказувати в доларах через американський або канадийські банки на ім'я Земельного Банку Іпотечного у Львові.

Адреса така:

ZEMELNYJ BANK HIPOTECZNYJ,
ul. Pidvala No. 7,
Lemberg, East Gallcia, Europe.

А рівночасно слід повідомити про посилку Український Городянський Комітет на адресу:

УКРАЇНСЬКИЙ ГОРОДЯНСЬКИЙ КОМІТЕТ,
ул. Руська, ч. 3,
Львів, Галичина
Lemberg, East Gallcia, Europe.

УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ У ЛЬВОВІ

полагоджує справи
АМЕРИКАНСЬКИХ І КАНАДІЙСЬКИХ УКРАЇНЦІВ В ГАЛИЧИНІ

Хто з американських і канадійських Українців має яку правну справу до полагодження на місці в Галичині, нехай звернеться до

Д-РА ВОЛ. БАЧИНСЬКОГО
У ЛЬВОВІ.

Др Володимир Бачинський є звісний всім галицьким Українцям як бувший посол до сойму (з Підгаєчини) і до парляменту, а також одвічальний редактор „Діла" і „Свободи" та довголітній секретар Народнього Комітету у Львові.

Адреса д-ра В. Бачинського така:
Dr. WOLODYMYR BACZYNSKYJ,
Krajewyj Adwokat,
ul. Supiskoho 19, Lemberg,
EAST GALICIA, EUROPE.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЕ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ГРАНД СТРІТ, ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

ХОЧУТЬ ОСНУВАТИ УКРАЇНСЬКУ КОМУНІСТИЧНУ ЧАСОПИСЬ В АМЕРИЦІ.

В Ню Йорку оснувався пресовий комітет, для видавання української комуністичної часописи в Америці. До комітету належуть К. Питляр, О. Брусак, і І. Красний. Комітет розслав відозву, в котрій просить скликати жертви на адресу К. Питляра, Ста. Д., Бокс 182, Ню Йорк Сіти. В тій відозві комітет межи иншим так пояснює потребу сеї часописи:

„З гірким розчаруванем нам приходиться констатувати сей факт, що ми клясово свідомі українські робітники в Америці ділом з правдивої дороги пролетарських засад, і напомажки буржуазних сфер прийняли ріжних убійчих орієнтацій, котрі крім шкоди нам самим та великого горя нашим дітям борцям на Україні — ніякої користи не приносять. Мало того, що ми самі блудимо і неорієнтуємось, та ще своїм мовчанем помагаєм своєму ворогови нищити нас самих і ті великі свободи котрі так великою ціною життя були здобуті робітниками і селянми України. В один час другий гнобіть ми помагаєм розпинати на хрест так много вже страдаючу Україну, помагаєм ворогам смоктати ті останну кров, котрою сильно могилу. Отсего всего не признати неможливо, і над тим повинен застановитись кождий бажаючий рівности, волі, та загального добробуту чоловік, застановитись так, як застановився свого часу тов. Б. Винниченко.

„Відомо кождій щирій людині, що робітництво і селянство України принімало і принімає живу участь, саму активну участь в боротьбі за повне визволення зпід капіталістичного ярма, що робітник і селянин України не жалував в тій боротьбі ані свого життя, ані своєї крови — йшов чесно і сміло вперед до побідного кінця...

„Про се знають всі. Знаєш і Ти, дорогий читачу. Але чи знаєш Ти про те, що діється тепер на Україні? Чи знаєш, чим відплачено за їх муки, за кров, за смерть і убійчі знущіння?

„О, єслиби Ти знав що діється... А діється тепер на Україні, коротко кажучи таке, про що згадувати лячно. Ті, котрих ми привикли числити рівними собі, вірними, своїми товаришами і оборонцями всіх принобленів, ті котрим ми віри ані більше, чим вірить релігійний, російські комуністи арештовують українських комуністів, розбивають їхні часописи, забороняють живе свобідне слово, недопускають їх до роботи, щирих комуністів гонять з України. Тим самим стримують загальний хід революції, а саму Україну штовхають в обійми чорної реакції.

„В деклараціях, взявах і програмі говорить ся дуже гарно, а на ділі робиться противно, що говорить. Діється все те безпріцінно, не в людський спосіб, против всіляких елементарних засад революції.

„Чомуж Ти, дорогий читачу, не знаєш сего? А коли знаєш, то чому мовчиш?

„Перше тому, що Тебе напоїли газетним дурманом ріжні ошуканці, а друге, що Ти не маєш ясних правдивих відомостий, з котрих би Ти міг довідатись про дійсну хоч болючу правду.

„Нам потрібний часопись не такий, як „Українські Щоденні Вісти", котрі догматично, без власної критичної думки, йдуть сліпо за партійною бюрократією і провадять до загибелі українське робітництво. Нам потрібний часопись зі своїм власним розумом, самокритикою, витревалостию, та зі щирим відношенем до всіх робітників, рівнож і українських. Нам потрібний часопись з виразним лицем клясової свідомости і боротьби на засадах повного визволення робітництва всіх народностий, не вірно-блюбляння робітників одної національности робітникам другої, якої не було.

„Ми уважаєм У. Ц. Вісти ворожі робітничим українським інтересам і тому ми пірвали всяку звязь з їхньою політикою. Ми немаєм спромоги висказати перед світом своєї думки бо немаєм преси.

„В першій мірі повинні поспішити нам на поміч свідомо клясово українські робітники, котрі не годяться з У. Ц. Вістями, а котрих терорізують в брутальний спосіб, зате що доложили тільки праці і жертв для У. Ц. В., котрих називають У. Ц. В. контр-революціонерами, що домагаються самостійної соц. радянської України, в братнім союзі з прочими соц. радянськими республіками.

„З У. Ц. В. лишилися ще тільки українські черенки, бо статі і думки, всі з Москви".

Не маючи можливости, звертаємось отсею дорогою до Вас, українські робітники, бо сторінки У. Ц. В. вже давно для нас суть замкнені.

„Если бажаєте помочи Укр. Ком. Партії на Україні, котра тепер існує нелегально (її часописи позакривані, її члени тюляться по тюрмах і поза межами України); если бажаєте помочи товаришам закордонної групи з органом „Нова Доба" у Відни, котрі борються против сих насильств над українськими робітниками і селянами; то можожіть нам своїми ленятами; в тім самім поможете те моральною сим, котрі вже давно провадять борбу з насильством".

УКРАЇНСЬКА ГАЗЕТА В НІМЕЧЧИНІ.

Приймається передплата на щотижневу газету:

„НОВЕ СЛОВО"

Умови передплати: Річно 3 долярів на 4 місяці 1 долар.

Передплату переслати на адресу Редакції: Redaktion der Ukrainischen Zeitung „Nowe Słowo", Berlin W. 62, Kurfürstenstrasse 83.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Оголошення жонатих не приймаються. — За оголошення пожукувань платиться 10 центів за стрічку (5 слів) за одно поміщенне, за більше разів весь відповідний опуст. Дворазове оголошення 2 стрічки 15 центів. Оголошення продажи фарм приймаються лише тоді, коли в них є подана ілість рук яка є на продаж, інвентар, записи, поле, ціна і цінність. Оголошення не приймаються оголошень з всякими дивовижними описами, висловлюванне надмірної прихильности для костумера і наладні на другіх продавців.

В цьому помішанню оголошення на адресу „Свобода", не належить напутуватися адміністрацію а писати прямо на таку адресу, яка є подана в оголошенню. Адміністрація не має обовязку відкривати імен сторін, даючих в оголошину адресу.

Пошукую ІВАНА ШУРИНА в дуже важній справі. Моя теперішна адреса: LEON CHOMA, 221 E. 6th Street, New York, N. Y. 20-21

Пошукую РОЗІ ТКАЧ, а хтобн про що знав або вона сама, звертайся зголоситися на адресу: O. WALTERS, R. R. 2, Faberg, N. Y. 20-21

ШУКАЮ ПРАЦІ, маю 3-річну практику в бучерні, 2 роки в кухни як 2-ий кухар, знаю неберерію ресторанське. Граю на гармонії, веселю гостий і повождуюся умало в бізнесі. Говорю чотирма мовами: українською, польською, німецькою і англійською. Місця приймаю сейчас. Голосітись до: PROC WYNNYCHUK, 647 Monroe St., N. E. Minneapolis, Minn. 20

ТЕОД. ГАЄВСЬКИЙ, котрого пошукуваню в дрібних оголошеннях в недавних числах „Свободи" подає інформацію про теперішну його адресу: THEO. GAJEWSKY, Furrier, 428 21st Street, Ogden, Utah. 19-20

Анна Галицай пошукує своїх братів ІВАНА і ЮСИНА ГАЛИДЕЙ, з Якубівка, Любовна, Галичина; перед 10 роками перебували в Скрентон, Па. Хтобн в них знав або вони самі зголосяться нехай дадуть знати на адресу: M. BAYRINS, Manhattan Lunch, 1128 Manhattan Ave., Brooklyn, N. Y. 14-21

ПАН ІЗИДОР КАРОЛЬ з Ню Йорку, ласкаво подасть мені свою адресу.

VLADIMIR MALEVICH,
1717 Sidney St., Carson Sta.,
19-20 Pitsburgh, Pa.

ХОЧУ ВІДКУПИТИ ВІНДОВ-КЛІНЕРСЬКИЙ БИЗНЕС

або приступити до спілки з Українцем. Радбим остатися в окольиці новоборського округа. Голосітись до: WINDOWCLEANER, c/o "Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J. 20-21

Родина та приятелі пок. **МИХАЙЛА РОМАНЮКА,** родом з Вашківців обо Звиняча, последній роками в Stoughton, Mass., вбитого на війні у Румунії в липни 1918 р. зволять подати свої адресп до AMERICAN RED CROSS, 15 West 37th St., New York, N. Y.

АНТОНА ФЕДИКА, сина Івана, з Кіцки коло Комарна, Галичина, що перед десяти рокамн бавився в Америці, шукає брат Михайло. Хтоб знав, де він бувається, просимо повідомити AMERICAN RED CROSS, 15 West 37th St., New York, N. Y.

НА ПРОДАЖ ДІМ НА 9 КІМНАТ в окольиці Elford, New Jersey. 7½ акра землі, добра вода і досить рівних овочів, також кузня, зі всіма кольвальськими знарядами, добрий заробок для кольваля. В побліжу є 6 фабрик. Близько зелізниці. Ціна за всьо $4000. Продаю з причини браку здоровя. Що ближі інформації прошу писати або на адресу: ANDREW SAWRAN, Bokle Ave., R. D., Oxford Furnace, N. J. 20-21

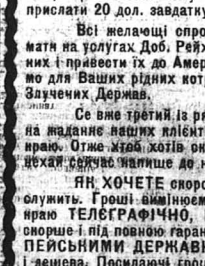

ДЯКУЮЧИТЕЛЬ з добрим голосом пошукує посади. Розуміє дуже добре провадити хор, школу, вміє, уміло, бание представлєнь і концертів. Місце може обняти сейчас. Листи прошу адресувати: U. S., Дякуючитель, clo Svoboda, 83 Grand St., Jersey City, N. J. 20-21

СВІЙ ДО СВОГО!

Як Вам скучно сидіти и хаті, то приїдьте розвеселитися до салькну між своїх людий до:

МИХ. ПЕЛЕХА І ІВ. МЕНДАКА
під ч. 84 ESSEX STREET,
JERSEY CITY, N. J.

Там дістанете смачні напитки, добрі гангара та поговорити зі своїми людьми. 20-22

НА ПРОДАЖ МУРОВАНИЙ БУДИНОК на 6 РОДИН,

по 5 кімнат по одній боці а по 4 по другім в кождім мешканю, найлїпше уряджене, горячо вода і купель, газ, в долині салюн, побічі гараж; властитель готов відпродати також салюн купуючому будинок. Рент місячний $203.00 враз з рентом від салюну і гаражу. Ціна будинку і гаражу $17.000, з того $7.000 готівкою, $7000 на банковім моргечу є $3000.00 моргеч возьме сам властитель. Голоситись до властителя під ч. 229 Pacific Avenue, Jersey City, N. J. 20-23

FRENCH LINE

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE

Прямо з Ню Йорку до Гамбурга
двогуршовий корабель
NIAGARA
ВІДІДЕ В ВТОРОК, 15-го МАРЦЯ
Кабіни і трета кляса.
Прислуга німецка.
Голоситись до місцевих агентів
FRENCH LINE AGENT.

КУПУЙТЕ

Ілюстрований Народний Календар
„СІЧОВОГО БАЗАРУ"
на звичайний рік 1921.
ЦІНА 60 ЦЕНТІВ.
Пишіть на адресу:
"SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

СПИС КНИЖОК НОВОРІЧНОЇ ПРЕМІЇ

ЯКІ ПРИЗНАЧУЄТЬ ВСІМ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ, КОТРІ ПРИШЛЮТЬ ПЕРЕДПЛАТИ НА ДНЕВНИК „СВОБОДУ".

З ПОНИЗШОГО СПИСУ НАДЕЖИТЬ ВИБРАТИ КНИЖКИ НА СУМУ ОЗНАЧЕНУ У ВІДОЗВІ, ПОМІЩЕНІЙ НА 1-ій СТОРОНІ СЕГО ЧИСЛА.

ОБРАЗИ І ПОРТЕТИ:

Історичний Образ Українських Володарів та визначчійших мужів. Сей образ містить в собі 55 осіб і 22 важних виїмків подій, вижинених артистично, в 10 красках і золоті. Розмір 28х35 цалів. Всі виїмки представлені в хронологічним порядку: київська, галицька, волинська, литовська і Гетьманщина. — Ціна $1.00

Велики карта України, вимірена 21х34 цалі, в 10 красках, на тревалім папері. — Ціна ..... 50 цент.

Від Богдана Хмельницького до Київа, прекрасний образ, 28х22 цалів величини, со славних українських артистів малярів ш. Івасюка. — Ціна $1.00

Портрет Тараса Шевченка, один з найкращих з малюнків українського артиста-малярa ш. Красільського, 28х20 цалів величини. — Ціна $1.00

Портрет Івана Франка, друкований на гарнім папері, величини 14х19 цалів. Ціна портрету з почтовою пересилкою ..... 50 цент.

МУЗИЧНІ ТВОРИ:

Звуки України, нове розкішне видане, яке містить в собі 7 найкращих творів музичних на фортепіян, як-сиві: 1) Шо не маю серця, 2) Засвистала козаченьки, 3) Українська Думка, 4) Закувала та сива зозуля, 5) „Сонце низенько, вечір близенько"; 6) Українська Думка; 7) Козак. — Ціна $1.50

Вже воскресла Україна, вибір 10-ти найкращих українських народних пісень під нотами на соли з супровождом фортепяну. — Ціна $1.50

Варшавянка, мішаний хор. — Ціна ..... 30 цент.

Шила мінка мундир, мішаний хор. — Ціна ..... 30 цент.

Де те бувало, моя доле, дует із опери „Ніч" на тенор і баритон. Ціна ..... 25 цент.

За Тебе Україно, мужеський хор. — Ціна ..... 30 цент.

За Тебе Україно, мішаний хор. — Ціна ..... 30 цент.

Збірник українських народних пісень, на скрипку, мандолину, корнет, саксофон, кантон, альт і тромбон. — Ціна $1.00

Звуки України на фортепіян містить: 1) Ідуча в сиві стогли. 2) Од села до вечерниці. Видання Музичного Союза. — Ціна ..... 35 цент.

Згадка, мішаний хор. — Ціна ..... 35 цент.

Жалобний марш, мужеський хор. — Ціна ..... 25 цент.

Обрал рожі, мішаний хор, соло, сопран або тенор. — Ціна ..... 40 цент.

Побратався сокіл, мішаний хор. — Ціна ..... 30 цент.

Реве та стогне, мішаний хор. — Ціна ..... 20 цент.

Разом товариші в лету, мужеський хор. — Ціна ..... 25 цент.

Сміло другім не теряйте, мужеський хор. — Ціна ..... 30 цент.

Сміло другім не теряйте, мішаний хор. — Ціна ..... 30 цент.

Шалійте, мішаний хор. — Ціна ..... 35 цент.

Як умру, то поховайте, мужеський хор. — Ціна ..... 20 цент.

5 пісень за 5 центів. 1) Український народний гимн. 2) Американський гимн. 3) Боже великий єдиний. 4) Мерш соколів. 5) Марш січовий.

ТЕАТРАЛЬНА БІБЛІОТЕКА.

Бондарівна. Драма в 4. діях з 5. відсонак. — Ціна 30 ц.

Власна хата. Прольог. Для виповнена програми при отво реню новесиї Народнії Домів і читалень. — Ціна 10 цент.

Вигравайсь. Народна комедія в 3. діях зі співами і танцями. — Ціна ..... 25 цент.

Гей на Івана, гей на Купала, оперетка в одній дії, написав Петро Фічисів. — Ціна ..... 15 цент.

Дві зимнни і одна літня. Комедія в 1. дії. — Ціна 15 цент.

Доля нужі жити. Комедія в 3 актах. — Ціна 30 цент.

Гостина сьв. Николая, драматична гра для дітей. — Ціна ..... 10 цент.

Награда Тимко про що нас грають? Народна мелодрама в 3-ох актах. І. Мидловського. — Ціна ..... 25 цент.

Козацька Святайна, історичний образ на 3 дії з року 1648. — Ціна ..... 25 цент.

Кара за Гріх, сумний образ з життя американського народа в 3-ох актах. — Ціна ..... 35 цент.

Козацька Святайна, на три дії. — Ціна ..... 25 цент.

Лумбін Арістократи. Народний образ в двох діях. — Ціна ..... 15 цент.

Не гнівись, сторка з життя народа в одним актї. — Ціна 10 цент.

Навозники, драма в 5-ох діях зі співами і танцями. Уложив Карпенко Карий (Тобілевич) після поезий Т. Шевченка. — Ціна ..... 15 цент.

Ой не ходи дівчє! Оперета в 3-ох діях. — Ціна 15 цент.

Ой ти ходи Грицю, та на вечорниці. Народна драма зі співами в 3. діях М. П. Старицького. (В перерібці Александрова. — Ціна ..... 30 ц.

Пан Штукарович дістає якої не будь, класьні сертифікат на 2. дії і 4 відсони зі співами. — Ціна ..... 35 цент.

Правда все горою, образ з життя народа зі співами в 3-ох актах, написав Роман Сушко. — Ціна ..... 25 цент.

Пекло в хаті. Образ з життя народа в одній дії. — Ціна 15 ц.

Сонопляна, комедія в 4-ох діях. — Ціна ..... 35 цент.

Сатана в бочці. Комедія зі співами в 1. дії. Ціна 10 цент.

Страйк. — Сценічний образ в трох діях зі життя либорабів в Галичині. (Штука для аматорських театрів). — Ціна ..... 20 цент.

Свекруха. — Комедія в 3 діях ..... 25 цент.

Сватанє на Гончарівці, українська оперета на 3 дії. — Ціна ..... 35 цент.

Тато на заручинах. Міщанська пригода в одній дії. — Ціна ..... 10 цент.

Укравше щастє. Драма з сільського життя в 5-ох діях. Написав Іван Франко. — Ціна ..... 25 цент.

Хто винен, драма в трох діях. — Ціна ..... 35 цент.

КНИЖКИ.

Американські терпсти. — Кобзєв. (Казка) — Виграти. — Дні нашої слави і недолі. — Ціна .. 15 цент.

Богдан Хмельницький в Галичині (2 ілюстрації). — Письмо. (6 ілюстрацій). — Фалиця горішня. — Не в добрий час (4 ілюстрації). — Дні нашої слави і недолі. — Ціна ..... 15 цент.

Вільний чоловік і инші оповідання. — Ціна ..... 40 цент.

Вода з городи, сцени з українського життя. Вакула (Чехів). — Загреб. — Оселянин „Фортуни". — Дні нашої слави і недолі. — Ціна ..... 20 цент.

Весняні квіточки в 17 образками. — Гумористично-сатиричний збірник для старших і малих. — Містить в собі багато сьміщних віршів, дотепів і оповідань. — Ціна ..... 35 цент.

Гетьман Мазепа. Дуже поучайна книжка в ілюстрацією. — Ціна ..... 35 цент.

Гасе огонь вода як розгорів сь і вишні оповідання. — Ціна ..... 20 цент.

Гіпнофоб. — Ціна ..... 50 ц.

Гуцулі і Гуцульщина. — Ціна ..... 35 цент.

Дяк. Оповідання Марка Вовчка. — Ціна ..... 30 цент.

Де любов там і Бог. — Ціна ..... 15 цент.

Жінки, закріски, організації і т. п. в Злуч. Державах. — Дуже цікава розправа про відносини жінок і жінок в Америці. — Ціна ..... 15 цент.

І. Жовтяк. II. Оферма. Новеля в військового жита. — Ціна ..... 10 ц.

Жінка і її любов в українській народній словесности. — Ціна ..... 25 цент.

Загадки. (35 ілюстрацій). — Смерть отаманова. — Дуруш. (3 ілюстрації). — Смерть отаманова. — Дні нашої слави і недолі. — Ціна ..... 15 цент.

Зимнє жите. Написав ур. С. Демчук. — Ціна ..... 30 цент.

Збірка оповідань. Цьотка. Оповідання. Бабарушка. — Ціна ..... 15 цент.

В суді. Чорт і Микитка. Бокачка. Милосердність. Слон і чоловік. Добра кожка. — Ціна ..... 20 цент.

За вольности України. — Ціна ..... 10 цент.

Загальна географічна мапа України, кольорована, величини 11х13, з точними поясненнями в англійській мові. — Ціна ..... 10 цент.

Загальна фізична карта України і сусідні краї, величини 11х16, кольорована, з англійській мові. — Ціна 10 цент.

Збірка повістей. — Ціна ..... 10 ц.

За сестрою. — 6 се найгарніше оповідання в кождій сторінці, сучасного письменника Андр. Чайковського. — Ціна ..... 25 цент.

З життя перського чоловіка, дуже поучайна, ілюстрована книжка, в якій пристаний і пригодний борні поляка самого життя перського і сучасні дикунів. — Ціна 35 цент.

З років війни. Сатиричні ілюстрації з европейської війни. Оповідання, відомости і інформації про український народ, про старий край і Америку, богато ілюстрацій. — Ціна 150 цент. — Ціна ..... 30 цент.

Ілюстрована збірка. Вуса (3 ілюстрації). — Катерина (3 ілюстрації). — Ціна і Семіраміда (2 ілюстрації). — Шест турецького султана Заїр-Мустафа розказує. — Відомости Одинокого Вовка. — Новинки турецького султана (1 ілюстрація). — Алькоголізм і діти (ілюстрація). — Ціна ..... 20 цент.

Історія заложення Запорожи Держави Північної Америки. — Сейчас. — Де ліс, що сьмієть ся з цього оповідання. — Ніч Сьміхи, щось по нових водках і що то було? (1 ілюстрація). — Бог на земні (3 цікавих казок). — Сказка. — Дні нашої слави і недолі. — Ціна ..... 15 цент.

Коротка історія Руси до зруйнованя Сїчи. Містить богато образків руських князїв і гетьманів. Ціна 10 цент.

Казки про жидів. Зміст: Як Іван жидів морив. — Наперстянка. Іванко з жидами. Як Іван водив жидів на гриби, а відтак у ставі потопив. Мужик з жидом в спільці. Пан і жид. Казка про жида. Як жид Русина правував. Як дяк мовив замуруван. — Ціна 10 цент.

Кармелюк. — Ціна ..... 10 цент.

Іис Минята. З німецького перероблв Іван Франко (23 ілюстрації). — Ціна ..... 50 цент.

Ілюстрований Буквар з чотирнадцятьма образками. — Ціна ..... 10 цент.

Подоба і инші оповідання. — Ціна ..... 25 цент.

Лист мамаші до чоцерера і відповідь. II. Про кароль. — Ціна ..... 10 цент.

І. Маска. II. Краса. Дуже гарне оповіданє.—Ціна 10 цент.

Напередки Іванка з жидами. — Ціна ..... 20 цент.

Конобольти ч. 2. — Ціна ..... 20 цент.

Конобольти ч. 3. — Ціна ..... 20 цент.

Та чужині. Гарне оповіданє за ріжні пригоди в чужині край. — Ціна ..... 15 цент.

Напад на Січ. — Павло Полуботок. — Ціна ..... 5 цент.

Огонь на услугах чоловіка (3 ілюстрації). Становленє пашні. — Янко Музика. Синівський сни. Дві радості сьвіта. — Ціна ..... 15 цент.

Оповіданє з військового жита і инші. — Ціна ..... 15 цент.

Оповіданє Пантелеймона Куліша — Ціна ..... 15 цент.

Оповіданє Олексія Стороженка. — Ціна ..... 15 цент.

Про Батька козацького Богдана Хмельницького. Ціна 30 ц.

Починок. Написав Богдан Лепкий. — Ціна ..... 15 цент.

Пропаща і дєклямації на весїлах, хрестинах і забавах. — Ціна ..... 10 цент.

Розмова Франка з Русином. — Дуже веселий вірш, в котрім Русин висьміває полськ шину. — Ціна 10 цент.

Проти алькоголю. — Ціна ..... 20 цент.

Про Христофа Колумба та відкритє Америки (2 ілюстрації). — Закон не єдинає, правда побідує. — Рік Вам Кінець (Вашінгтон Ірвінг). — Дні нашої слави і недолі. — Ціна ..... 15 цент.

І. Про Шевченкові твори. II. Оферма. — Ціна ..... 20 цент.

Різдвяна ніч (з 10 образками). — Ціна ..... 20 цент.

Росія і Україна. Ціна ..... 15 цент.

Русько-англійський таумач, в котрого можна дуже скоро научитись англійської мови. Сторін 256, твердо оправлє. Ціна ..... 50 цент.

Сьвято весни. Ворет мяк нами. — Христос Воскрес. — До чого єдиний вод носив (2 цікаві). — Тополя (1 ілюстрація). — Мати. — На Йвана-Купала. — Свадебний цвяток. — Дні нашої слави і недолі. — Ціна ..... 20 цент.

Сільське вчительська, оповіданє. — Ціна ..... 10 цент.

І. Серце не навчити. — II. Побратими. — III. Вістун Ціна ..... 20 цент.

Страшна пімста. — Оповіданє М. Гоголя з козацьких часів (з ілюстрацією). — Ціна ..... 20 цент.

Сумна казка. Зміст: Сумна казка. На горі. — На дні. — Дещо про давних богів. — До-що давних богів. — Стогін земні. — Ціна ..... 10 цент.

Сьвітові байки в оповіданях Степана Руданського. — Ціна ..... 15 цент.

Сасадах (Сасади). Оповіданє з українського життя. Написав Данило Лепкий. — Ціна ..... 20 цент.

Гарасе вороняка, для веселої розривки в кружку дицюків. Зміст: Вороняка будується для молодих. — Ворожене будучности для дицюків. — Ціна 15 цент.

Український штукар. 212 гарних штук до забави. Зміст: Часть I. Забави фізичні і хемічні. Часть II. Штуки в картами. Часть III. Штуки разункові. Часть IV. Штуки жартівливі. — Ціна ..... 50 цент.

Кто з чого живе? (Розмівка на тлі економічнім). — Земля рече! — Ціна ..... 15 цент.

Христос в Гарнізові, оповіданє з військового життя написав М. Ждін. — Ціна ..... 40 цент.

Чародійні пригоди убогого Омара і султанової дочки Зулїми. — Ціна ..... 20 цент.

Чорний кіт. Переклад з польського. — Ціна ..... 10 цент.

Шевченко і його Україна. Зміст: Зашеит. — На Шевченковій могилі. — Покіль руні великій. — Тарасови Шевченкови. — Де памятник Тарасу? — Памяти Тараса Шевченка. — Не чекаю зід сього памятника. — Чому кождий Українець і кождa Українка повинні знати життя Тараса Шевченка. — Життє Тараса Шевченка. — Шевченко між народом. — На Тарасовій могилі. — Кобзарю Мен-ційська братерства. — Вінчатя в творів Т. Шевченка. — Заповіт Т. Шевченка в чужих мовах. — Ціна ..... 15 цент.

Що то є книжка? Почтени коляднки (5 ілюстр.). Козачій кістяк. Кіндрат Куґенько-Шичкай. Дві пашні. Дні нашої слави і недолі. — Ціна ..... 20 цент.

Чи мумии ходив до царя правди шукати (оповіданє). Дві пені (оповіданє). Мадам Полонія тора (оповіданє). Як Сремай чотири купували (оповіданє). — Ціна ..... 15 цент.

Як люди живуть в Новім і инші оповіданє. — Приятель. — Смерть. — Чому сама баба, що чорт її на малих лихах чобота видер. — Ціна ..... 20 цент.

Як занимати читальні і вести бібліотеки. Чому рік має 365 днів, — Що така гріх. — Алькоголь, виділ струї, — Ціна ..... 25 цент.

Чотири дні. (Во-чорна Україна). — Ціна ..... 25 цент.

Заповіт Ярослава Мудрого. — Дні нашої слави і недолі. — Ціна ..... 15 цент.

НОВІ КРАСІВІ видання.

Рідне Слово, збірка повістей і оповідань українських авторів, сторін гарної друкт. — Ціна $1.75

Тарасенко, з портретом автори Тараса Шевченка. Сторін 100. — Ціна ..... 50 цент.

Шанси до соціялізму (Ото Бауер). Сторін 48. Ціна 50 цент.

Німецька Селянська війна (Фридрих Енгельс). Сторін 126. — Ціна $1.00

Свадебна реформа (К. Каутський). Сторін 148. Ціна $1.00

Своє життя, рідний на ніжучі теми (Петро Тилїв). Сторін 64. — Ціна ..... 50 цент.

Достойно — Ціна ..... 25 цент.

Думки (Тарас Шевченко). Сторін 48. — Ціна ..... 40 цент.

Дещо про гроші. Сторін 24. — Ціна ..... 25 цент.

Вибір Пісень І—ІІ. — Ціна ..... 25 цент.

ЯК ПЕРЕСИЛАТИ ПЕРЕДПЛАТУ?

Найлїпше пересилати ці потоваї або експресовий money-order, який належить заплатити до листа, оспавленого собі відтнок як посьвідчу. Такий лист не треба реєструвати а вистарить 2 центова марка. Пересилаючи цінніші гроші, треба конечно тільки зміст перезиструвати. Пересилаючи почтові марки місто гроші, треба їх добре обмотати в папір, щоби у воскі які не злїпились в купу.

З Європи належить висилати гроші лише по т. зв. Foreign Money Order, а не цінерованим грішми. Бо ті стоять в Злучених Державах вельме дім. При лишні чотирі 15 центів від кождого канадійського паперового долара.

Всі листи належить адресувати:

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

МІСЦЕВІ ОГОЛОШЕННЯ.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

(В сій рубриці містимо оголошення театральних представлень, концертів і забав, не подаючи у них точних програмів, імей осіб беручих участь і без взовних поклонів).

NEWARK, N. J.

Українське Просьвітне Товариство **Тернопільщина** устроює **ВЕЛИКИЙ БАЛЬ** в суботу, дня 29. сїчня 1921 р. в гали Фодора, 52 West St., Newark, N. J. Початок о годині 4-ій пополудни. Вступ 30 центів. На той баль запрошується всіх Родимців з Ньюарку і околиці. Часть дохідку з сего балю буде виддана на помочь нашим бідним братїям і сестрам в старім краю.

Балевий Комітет.

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ!

В ОКОЛИЦІ ЗДОРОВОГО МІСТА РОМ, Н. П.

Родимці! Тепер тут можна купити фарму таньше, як в літі, зі всім, що тільки є на фармі і так само можна оглянути землю, бо сеї зими снігу не було. Хто хоче яку фарму, чи малу чи велику, то прошу писати до мене по інформації, то я кождому порадку по братерськи, яко сей чоловік Українець. Тут в місті Ром можна купити дуже тано дім і тут є много панїв, в котрих роботи не брак. Пишіть шиї до мене на адресу: 18-20

ІВАН ЛАВРУК,
306 S. MADISON, STREET,
ROME, N. Y.
Телефон 1377.

СКОРА ПОМІЧ!

Немічі з перепрацювання, умучение, штивність членів і мускулів, біль в бедрах і литках, звивнення і вивихнене можна позбутись послуговуючись сейчас „приятелем в потребі":

PAIN-EXPELLER

Родини, котрі перекопались про успіхи сего средства не можуть оставатись без дому, бо таким один рід Пайн-Екселера, а сей для вашої невинности має зареструваний знак

„ЯКОРА"

Пачку, що не має сего знаку, відмовіть відкинути, як підробку.
35 або 70 цент. за фляшку, у всіх аптиках, або вправі від

F. AD. RICHTER & CO., 87, 35th Str., Brooklyn, N. Y.

НАЙЛУЧША НАГОДА ЇХАТИ ДО КРАЮ

Ті котрі желають бути в Европі мають найлучшу нагоду тепер їхати під охороною нашого провідника Доб. Евгенія Рейховського, котрий відїзджає в короткі до Европи. Доб. Рейховський буде помагати в всяких потребах в часі подорожи. А таким буде слідити за Вашими багажами, щоб Ви могли в цілости перевести на місце призначена. Тому ті, що желають прилучитись до партії зволять ласкаво прислати 20 дол. завдатку на замовлення місця на корабли.

Всі желаючі спровадити свою рідню до Америки мають найлучшу нагоду мати на услугах Доб. Рейховського, котрий їде в тій цїли, щоб віднайти Ваших рідних і привести їх до Америки. Ви можете самі зрозуміти яку велику поміч ми дамо для Ваших рідних котрі можливо нїколи не їздили та неможуть дістатись до Злучених Держав.

Се вже третий із ряду з наших представників котрого посилаєм до Европи на надання наших клієнтів, щоб дати нагоду поміч їх, нуждаючій родині в старім краю. Отже хтоб хотїв скоро спровадити свою рідню або передати грошеву поміч нехай сейчас напише до нашого банку.

ЯК ХОЧЕТЕ скоро вислати гроші до КРАЮ, то наш банк чесно Вас обслужить. Гроші виміняємо після бїжучого щоденного курсу та пересилаємо до краю ТЕЛЕГРАФІЧНО, МОНЕЙ ОРДЕРОМ і БАНКОВИМ ДРЕФТОМ як найскорше і під повною гарантією. НАШ БАНК СТОЇТЬ В ТІСНІЙ ЗВЯЗИ З ЕВРОПЕЙСЬКИМИ ДЕРЖАВНИМИ БАНКАМИ, тому всяка послуга есть певна, скора і дешева. Посилаючі гроші через наш банк дістають ОФІЦІЯЛЬНІ ПОСВІДЧЕННЯ „РЕСИТ" яко залогу своєї посилки, та доручаєм власноручно підписи крайової почти.

У всїх потребах пасажирських і банкових просимо звертатись особисто або листовно на адресу:

HENRY C. ZARO, BANKER,
29 COOPER SQUARE,
DEPT. U. F.
NEW YORK, N. Y.

ДОКТОР ЗИНС

СПЕЦІЯЛІСТ.
Говорить по українськи.
Має 25-літню практику в „Ню Йорк Пост Градуейт Госпиталї" і „Джюіш Госпиталї" в Бал.
Лїкарська Рада Даром.
Години приняття: від 9. рано до 8. вечер. В неділї від 9. рано до 4. пополудни.
110 E. 16th St., New York.
між Irving Pl. & Union Sq.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ

спеціяліст зі старого краю. Лїчить недугии жуиин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.

DR. B. HOHENBERG,
304 — 2nd AVENUE,
(межи 17. а 18. улицею)
NEW YORK, N. Y.

Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон: 1882 Stuyvesant.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ!

Потребуємо кількох спільників до великого БИЗНЕСУ тут в Америці, обі в старім краю, то не зволікайте а прийдіть до нас як найскорше, купіть стайте з нагоди, голосіться до офісу

A. WYNOHRADZKYJ,
334 Fifth Avenue, Room 415,
corner 33th St., New York City.
20спт30

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР САМУЛ КАУФМАН, М. Д.

спеціялїст хронічних і внутрішніх недуг.
Години приняття: від 9. рано до 9. вечер, в неділї до 4. пополудни.
111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.